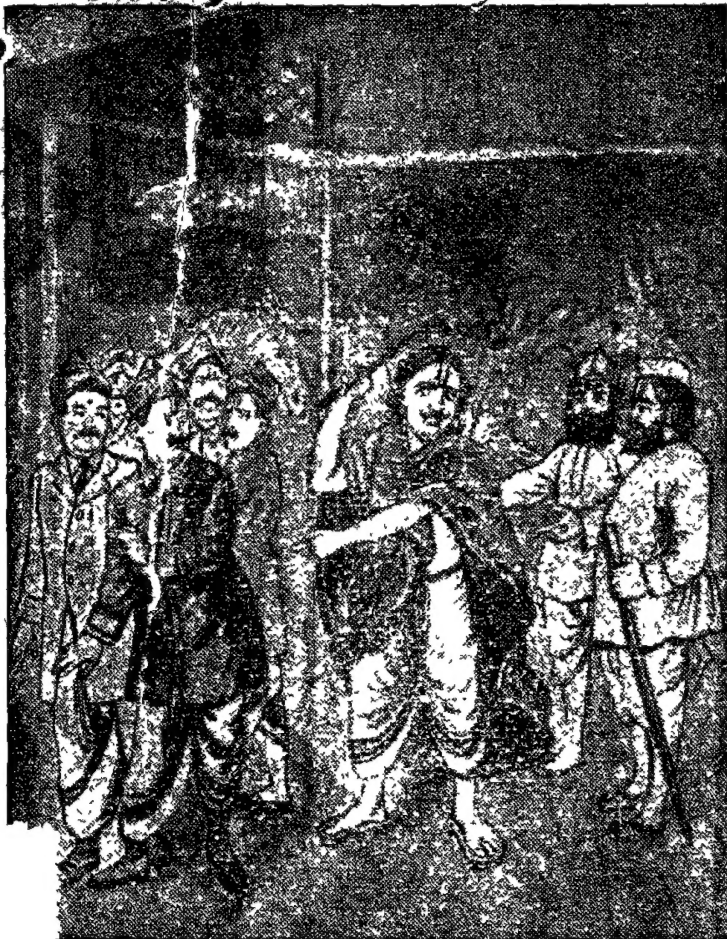

પોલ-પ્રતાદી ખેલાનું ---

“ ઘોડારમાં બાંધી પુરીને ચાખખાઓ ભારતી ”

--- તોફાન.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાશ્ટ્રિ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૩૩૪ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ તાજેલાનું તોડીયું

વિષય ૬-૬

પો લ-પ્ર સા દી.

તબેલાનું તોફાન

કૌમત આઠ આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ-સંગ્રહ

૧૨૩૩૪

Printed by T. W. Joshi at his 'Chaupaty Press' Near Chaupaty
Post and Published by Mr. Pagal at Chaupaty French
Bridge, Round Chawl, Bombay 4.

પોલના બે બોલ

—(૦)—

આ નાનકડી ચોપડી 'તબેલાનું તોફાન'ની આફ્રી અવળી ભરપતિ અને તેનું વર્ણન કરતું એ કરતાં એજ જણાવી દેવાને ફરજ સમજવી કે પુષ્ટિ માગ ની સાચીજ અખંડિત પોલ, મહા પોલ યાવતયંદ્ર દિવા કરૈ ની, હોસં તો તે એકજ માત્ર મહા અનંત અવધીની વ્યભિચારની ખુરી. કિંદ્ય પાપીષ્ઠ બધી અને તેને પહોંચી વળવાને મટેજ મોજ શાખ વૈભવ એશ્યાસમ ગાફી લાફી ચોરી હંગા ફટકા વિશ્વાસઘાતાદિની કુટીલ પ્રજ્વાલીમાં. પ્રેરાષઃ જગત્તની કૃષ્ટિએ નિંદાવાનેજ જાણે જન્મી આવેલા હોયની તેમ એ આચાર્ય પદ્મધરો. મોતાના પ્રંથ પુષ્ટિમાર્ગની પાપીષ્ઠ પિશાય લીલાઓ ખેડીને એક ફરજ માંદક છંદગી ઝંહરવન કેમ ગુજરે છે તેનુંજ જ્ઞાન રજુ કરવાનું મહા ભાગ્ય સાધ્ય પ્રવાસી પોલસને થયું હોય તો તેનો કુલ ભાર, આધાર, 'જોમાતાજી' છે. ભરત-વર્ષનું નુંર તેજ ચા ભારતીયનું શીયળ અથવા કુંકુમ અખંડ સોભાંયનું ચિન્હ 'યસ પુર્વથી મનાતું હોય તો માત્ર માય, આ માય માતાની નિર્મુલતક મારે-આજ કાલે ધણા દાયકાઓથી પરદેશી પ્રજાને પનાજો ભારત દેશ મડયો ત્યારથી જ્યાં ત્યાં ન્દાના મ્હોટા શહેરોમાં કતલખાવાં રથપાયાં છે અલંબત આ કતલખાનાઓમાં ગાય સિવાય અન્ય પશુઓનો પણ સંહાર કરવામાં આવે છે અને તેના હાડ માંસ ચામડા પરદેશ મ્હડાવવામાં પણ આવે છે, તેજ માંદક ભારત વર્ષનું તેજ ગાય માતાના પણ અગણિત સંખ્યામાં ચામડાં હાડ માંસ અને રકતાદિ ચીજો માત્ર વેપાર દષ્ટિએ પરદેશ મોકલવામાં આવે છે અને તે પરદેશવાલાઓ ધણી ધણી ચીજ વસ્તુઓ બ્રજાવી તેના વંડે બીજી ચીજો સાથે મીલાવટ કરી કરાવીને આપણા ભારત વર્ષમાંથી લક્ષ્મ હરણ કરતા આજપર્યંત વેચી વેચાવીને પોતાનું, પર એકદમ, ભસી દેવામાં કૃષક નિવડય છે એની સાક્ષી આજની ભારત વર્ષમાંની મોતવારી અને ખીજી કેટલીક કઠંગી રથીતિ પુરે છે.

એ તો નાનામાં નાનું બચ્ચું એ સમજી મથું છે કે ધીંદુધ હશે વીચરે
ધૈતિદિન મોઢું થતું જાય છે.

આવા પ્રકારની મોઢાગત કેમ મટે અને અસહના સુખશાન્તિ સપન્ન
દિવસો એવાનું અને અનુભવવાનું બાળ્ય પર મુકીને માત્ર તે અસહ સુખી
દિવસોની જાંખી માત્ર કેમ થાય એનાજ વીચારો રાત્રી દિવસ આજના પોસના
સરખાદક પ્રવાસીપાગલના (મ્હારા) હૃદયમાં બડ ધાલી રહ્યા હતા અને એજ
છેદેશની સહયતા માટે ઠેઠ હરવદાર-હૃષિકેશની સફરો પણ સાધી. જ્ઞાના મોટા
આત્મા મહાત્માઓના પવિત્ર દર્શનોના ધણું લાંબો લેવાયાં છતાં મૂળ
જવાબ ગાયનો જે જહ હસી રહ્યો હતો તેનો નિકાલ, વાદો માટે શાન્તિદાયી
આર્ગ એક પણ ના સૂઝ્યો. આખરે કેટલાક મહીનાઓ પસાર થયા બાદ
એકએક પક્ષ અતિ-મજબુત પડે જટલ, જટલ આવે એક વિચાર હૃદયભર્યો
કે, આ ગાય-માતાના રક્ષણ માટે, માત્ર ધર્માચાર્યોજ દેવદેશવદારા અને દ્રવ્યથી
કરી ચકવાને સમર્થ છે. આમ મનમા વધારે મજબુત કરીને, ઘણું પંથા
આર્યો, જૈનાચાર્યો વિચરેને મળી પુન્ય શ્રી ચંકરાચાર્ય મહારાજના પક્ષ દર્શન
કરી દ્વારે દેવો. એ પુન્ય શ્રીના ગાય-રક્ષણના માટેના વિચારો જાણ્યા,
સમજ્યો કે, ક્યાં ઉણપ છે! આથી મ્હાડ હૃદય પુષ્ટિમાર્ગના પ્રસારક
ગોસ્વામીઓથી કામ લેવાને વધુ પ્રેરણા. એ સ્વાભાવિક છે કે, પુષ્ટિમાર્ગી
જેમણે પણ હોવાનો મ્હારો દાવો મ્હારા બપાવા અને દાદાઓથી ચાલતો આવેલો
છે. અંતે મ્હને એક મ્હારા મિત્ર લઈ ગયા. ગોસ્વામી શ્રી ગોકુલનાથજી
મ્હારાજ પાસે મ્હને અચુક અઠેલ વાદ છેજ કે એઓશ્રીને જેટલો
વખત હું મળ્યો તેટલા વખતની વાતો ધાતમા મ્હારા તરફથી 'મણુ'
સીવાચનું સંબોધનજ નહોતું થતું ગોમાતા માટેના મ્હારા વિચારો
તેઓશ્રીએ પુરતી શાન્તિથી અને ખાસ રક્ષાના ધરાદા પુર્વક દંઢમનથી
સાંભળેલા અને મ્હારા તે વીચારોથી એક યોજના ઉપર પોતાની પસંદગીનો
જાતું મુકત કંઠે દર્શાવેલો અને તે વખતે એ યોજના માટે કુશળ કાર્ય કર
મ્હને તેઓજ લાગેલા. મ્હે પ્રાર્થના કરી પરંતુ તેજ પ્રાર્થના પર "જોખમ વગર
કશું કરવા તૈયાર છું." એવા વિચારો રૂપી વારી ફેરી દીધું ખરેખર મ્હને અચુક
સમજાયું કે આવા ધર્માચાર્યો હોવાથીજ આજે હોંદુરતાનમાં દલીલતા અને
જુખ મરો વધી પડ્યો છે. એ એમન જ પાપી પાપાંડી મોહ જળના દુષ્કર્મોજ.

આભારી છે. માટે આવા ધર્મના પડદે, પાખંડ મતાધિકારીઓની પોલ જળ તની પાસે, મુકરીજ અને જળાને સાફ સાફ જણાવી દેવું જોઈએ! ચેનો! ચેનો જો! માનવ—પ્રાણી!

આ ધર્મચાર્યો નથી. પણ ધર્મ રાક્ષસો છે
 ‘તમારું હાથ’ તમારું જાંઘ ઉઘાડી મુખો ખનાવે છે,
 તમે છો શેઠ એ નોકર, છતાં એ કામદો કપાને,
 દીધો જો વાસ વસવ ને, પડાશી ઘર ધણી જાનો!

આ કડીઓ પર વાંચનાર વિચાર કરશે તો જણાશે કે, ઇસ્લામના આ ઇબ્નરહમાન આપણને ઇશ્વર પાસે તો ઠીક પણ ઇશ્વરમાં પવિત્રપણે મન પરવાના રહે આપણું એવું કાર્ય આપણા માટેજ કરવાને આપણા આ નોકરોને ઇશ્વરના શ્રીકૃષ્ણના નામે દ્રવ્ય આપીએ છે તેનો હવેયોજ આ લોકો ઉઘાડો કરીને આપણી ઇબ્નરહમાન લૂંટ છે. આપણી માતા બહેનો બેટીઓ અને વહુઓની સાથે મનમમતો વ્યભિચાર કરીને અને શંડવા યા ભડવા મીઠાશ કરાવી ને નરકના કીડા પોતે ખનીને પોતાના ભક્તો રૂપી શેઠોને પણ ખનાવે છે એવી નીચ ચાંડાલ આચાર્યોની પોલ ખોલવાની પ્રતિજ્ઞા, પ્રત્યાક્ષ પાગલ કરે તો તેમા જરાએ અયોગ્ય નથી પુષ્ટિમાર્ગમાં પેઢેલો વ્યભિચારનો કીડો, અને તેના ભોગ બનેલા આચાર્યોની જડ મુળથી નાશ વિનાશ સંહાર કરાવાને કરવાને મમે તે સંહારો આવે ને સેહતું પણ નિજ કાર્ય પર અટક રહેતું એજ પ્રતિજ્ઞાના પ્રવાસનુ ફળ “તમે જાણું તો જાન” પ્રસ્તુત પુસ્તક છે. હજીયે જો આ ચોકુલીઆ જોસાંઈ જાવાઓ નહીજ સમજે તો એક એવા વખતની આગાહી પોલ આપે છે કે “ધર્મ ગુરુઓની પરિક્ષા” કાશ્મીરની લેવાળી જોઈએ. તેમાં સહિ પ્રથમ “કામ પ્રદિપના” શક્તિને સ્વાપ લગ થયેલો જો માનવમાં હોય તેને સર્વ પહેલાં ચાન્સ અપાવો જોઈએ માટે જો ચોકુલીઆ જાવા આતો તમારો પંથ ફારાસ રોડ, વાંઘડિલેન, બેંડી બજાર, જાન્યોરોઠની હરીફમાં પાછો નહી પડનારો સહિ સમાજ કબુલ છે. માત્ર તથાશ ઈન-પીઠ તીનપાટી આંધળા બચુખ ખચ્ચરો (ભક્તો) છે તેજ માત્ર કામડોળા માફક ડોલા ફાડી રહે છે. માટે સાવધાન!

ગોરક્ષામી ૧૦૮ શ્રી. જીવજીવિત મહારાજના વારસદાર
ને

વગર રખાએ, વગર પરવાનગીએ

તબેલાનું તોફાન

અર્પણ.

અર્પણ-પત્રિકા.

વલ્લભ વંશના હાથી નિકળેલા આજ કાલના ચોસ્વામી મહારાજે ધર્મની ઓથમાં ધર્મ રક્ષણે બની અધમ, પાપીષ્ઠ, પીશાય લીલા કયા પ્રકારની ખેલી રહ્યા છે તેનો સાવ સાચોજ સાક્ષાતકાર વચ્ચે સમાજને, અરે નહિ ! પુષ્ટિમાર્ગીયે તેમજ પુષ્ટિમાર્ગી ચોસ્વામી, આચાર્યોને થાય એ પહેલાં એકજ વાત એ જણાવવાની કે, આ ચોસ્વામીઓ વાસ્તવિક જોતાં ધર્મચાર્યો છેજ નહી, માત્ર પંથાચાર્યો હોવા છતાં, ધર્મચાર્યોની હરોલમાં રહેવાની આકાંક્ષા તીવ્ર ખરીજ; એથી પંથાચાર્યોના બહુધે ધર્મચાર્યના નામે, ધર્મના બહાને પુષ્ટિમાર્ગના મંદિરો અને હવેલીઓમાં શ્રી કાકુરજીના ભોગ નિમિત્તે મ્હોટા મ્હોટા અનાજના ઢગલા એ રાંધીને, જાહેરમાં એ રાંધેલા અનાજને હિંદુ સીવા યના બીજાઓ પણુ લે, એવી છુટથી, દિલ્લી લખનૌના ભાંડ ભઠિયારાઓની માફકના ભઠિયાર ખાના ખોલેલાં જગ મશહુર છે. આપણે બહુએ વાર સાંભળ્યું છે કે દિલ્લી, લખનૌના ભાંડ ભઠિયારાની ચાલ કવી છે તેવીજ, અરે તેને લખાવે એવી વીચીત્ર ચાલ જે વ્યભિચારીને પોષણ આપનારી કુટણુખાનાઓમાં કમાલ કરતી કુટણીઓનો, તેમજ ભાંડ ભવાઇયાઓની હરદમ હાજરીનો સાક્ષાતકાર કરતો, ચોસ્વામી-માજરાચાર્યનો એક નમુનો ' તમેલનું તોફાન ' જમ્યુક છે અને તે મુંબઈ શહેરમાં ભુલેશ્વરના ૩ જ ભોમવાડાના મરહુમ જીવજીલાલજી ચોસ્વામી મહારાજે ગાજરાચાર્યની ખોટ પુરી પાડેલી તે મહામહેનતનું પરિણામ તમેલનું તોફાન છે અને તેજ ગાજરાચાર્ય જીવજીજીના વ્યભિચારાદિ જુલમી કારસ્તાનોથી પોતાના ભક્ત ભક્તાણીઓ એટલાં બધાં ત્રાસ દાષ થઇ મયાં હતાં કે, એ ગાજરાચાર્યની હવેલીમાં, મંદીરમાં યા એવા કારસ્તાનોથી પ્રખ્યાત થતા કુટણુખાનામાં યાવતઅંદર દિવા કરે જવુંજ

નહીં અને પોતાની ખીલકતમાંથી પોતાના વંશ વારસોએ એક પછી
 પાછાં એ સામ્રાજ્ય બદલાસ ગાજરાચાર્ય જોસ્વામી જીવજીને લઈને કાઢ
 પછી મહારાજોને મા 'પુષ્ટિમાર્ગ મંદિરોમાં' આપવીજ નહીં, 'એવો જીવજી,
 એવો સીતમ એવો મરમો કેર વર્તાવનાર જીવજીની માદી ઉપર ચોઠવ-ચેલા
 જોસ્વામી જોડુલનાથને 'પુષ્ટિ માર્ગ' નામના પુસ્તક ઉપરથી 'પોતા'માં
 ઉતારીને આજે લોકની આજુબીને તામે થઈને 'તમેલાનું' તોફાન' પુસ્તક
 આજારમાં બહાર પાડવાનો સુયોગ સધાયો છે અને તે પુસ્તક અર્પણ કરવાનું
 યોગ્ય છે. વળી 'તમેલાનું' તોફાન' આજે જે ઉક્ત વર્તમાન જોસ્વામીના નામ
 ક્ષિયે જોડાય તો જરાએ અયોગ્ય કે અવિવેક થતો નથી. એવું માનવાને
 પોતાનો સમ્પાદક મગર છે એથીજ સાદરાનાદર મમે તેમ પછી અર્પણ
 કરવાનું આ સાહસ છે, અલગત આ સાહસનો સ્વીકાર ઉક્ત મહા પુરુષ મહા
 હશે કરશે કે કેમ ? તે પછી મહા સચાલ છે છતાં ફરજને તામે સમ્પાદક
 પોતાનો છે એથી એતો એમજ કરે.

પ્રવાસી પાગલ.

તબેજાનું તોફાન

ઉચ્છ્વ કરનાર આ વ્યભિચારી, મહાંત્ર મદારાજ જીવજીવલજી

ઉર્ષે ૩ લોચવાડાના કસાવતાર

तपेक्षानुं तोक्षान

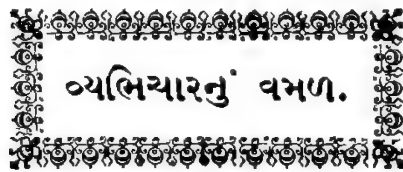
श्रीमद्दुरोः पादतलाश्रयस्तंतो
 निवेदनं वित्तरिरचेतसां ॥
 तत्पादुकायां भजनं भगेरतिः
 स्त्रियः समाङ्गिगनमंगन मर्दनं ॥
 परस्परं भोज्यमहर्निश्चरतिः
 स्त्रिभीः समपानमनं तसौ दृष्टे ॥
 श्री गोकुलेशा पितृचेतसां नृणां
 रीतिः परासुंदरि सारवेदिनां ॥
 यत्पादुका पूजन धर्म मुख्यो
 सुतास्तनुपादारसमर्पणंच ॥
 चक्रार्कितानां भुवि वैष्णवानां
 रात्रौ दिवायां सुर वंददाति ॥
 सावैमता पुण्यतमा पृथिव्या
 सुखजननां ददतेच नित्यं ॥
 अयं स्वपुरुषः अयं परपुरुषः
 एन कथं स्पृष्टासी इत्येव भ्राति ॥

ઠાણા પોલ વાંચનાર ! ઉપર જણાવેલા પાખંડ ધર્મ ખંડનના પ્રલોકોનો પૂરો ભાવાર્થ આપીને એ પાખંડ ધર્મના ચાલકોનો જોર જીતમ, તેમને માનનારા પૂજનારા અખંડ શ્રદ્ધાળુ ભાવિક લોકો ઉપર કેવા પ્રકારનો થયો છે. તેનો અત્યંત હૃદયદ્રાવક સાચો ખનાવ પોલ વાંચનાર આલમની રહામે મુકવાને સાહસ કરીએ છીએ. પાખંડ ધર્મના સિદ્ધાંતનો પહેલો પ્રલોક, એ ધર્મના અનુયાયી એને આજા કરે છે કે:—“ગુરૂને નમવું, ચરણ દાખવા, તન, મન, ધન” અર્પણ કરવું ગુરૂની પાદુકાની પૂજા કરવી. સ્ત્રીઓના ગુપ્તસ્થાનમાં પ્રિતિ રાખવી, સ્ત્રીઓને આસિંગન દબને તેનું અંગ મદન કરવું”

આગળ ચાલતાં બીજા પ્રલોકમાં વધારે ખુલાસો કર્યો છે:—(તે શિષ્યોને રહસ્ય ધર્મ શું છે તે બતાવ્યો છે.) પરસ્પર સાથે બેસીને ખાવું, પીવું પ્રેમ-મગ્ન (હવસ હડકાયા કુતરાં) બની સ્ત્રીઓની સાથે જાનકર્મ (બ્યભિચારી) કરવું આવી ઉત્તમ પ્રકારની રીતીવાળા મતના જોઓ છે તેમણે શ્રી ગોકુલેશને પોતાનું મન અર્પણ કયું છે, એ થરમેચીટર (માપ) લોકોની છે તેમ હે સુંદરી ! વેદનું રહસ્ય પણ એજ છે.

હવે ત્રીજામાં વૈષ્ણવોનો મુખ્ય ધરમ ગોલા, ગાંડુ ગમાર, ગુરૂઓ સમજાવે છે કે:—ગુરૂઓની પાદુકા પુજવી, અને બેટી, વહુ, તથા બાયડી અરપણ કરવી, (ગુરૂઓ નવરા સાંઢ છે એથી) સ્ત્રીઓ તરફની ફરજને ફાંકે દેખાડતાં નરપિશાચો સેતાનના, સાથીઓ, બદમાસ ગુરૂઓ ધરમ બોધ કરે છે કે:—પૃથ્વીપર ગુહ્ય ચક્રના જેવા તિલકતાલુ (ચુલા નિશાનીઓ) વૈષ્ણવોને જે સ્ત્રીઓ રાત્રિ દિવસ સુખ આપે છે તે સ્ત્રીઓ ધન્યવાદ પામે છે. તેવી સ્ત્રીઓ મહા પુણ્યવાન ગણાય છે. કેમકે લોકત જનોને હમેશા સુખ આપે છે, એથી સ્ત્રીઓએ એમ માનવાનું નથી કે આ મારો પુરૂષ છે, આ પરાયો પુરૂષ છે, એને કેમ અડકવું ? એ તો મોટો ભ્રમ છે

આ પ્રમાણે એ ધર્મના સિધ્ધાન્તો પરથી સાફ સાફ મુંઠ અને અલણને દિવા જેવું સમજાઈ આવેજ કે, આવા પ્રકારની આજ્ઞા વૈષ્ણવો અને તેમની વહુ, બેટી, અને બાઈડીયો માટે નિર્માણ થયેલી છે. તો પછી વૈષ્ણવો રાંડવા ભડુઆ અને કામિનીઓનાં કાળજ લેખાય, ને તેમના ગોઠુળીયા ગુસાંઈઓ યાદાત કાળના સરદાર ચાંદાલ નહિ. તો બીજા કેવા દહેવાય ? આથીજ આ સ્થળે “ પુષ્ટિ-માર્ગ ” માટેલો— માર્ગ વ્યભિચારનો અખાડોજ, અને એનીજ સાચી ઘટના વાંચનારાં ઓનાં હિલ ઉશ્કેરનારી છે, તો અમે અર્જુન ગુજરીએ છીએ પોલ વાંચનારાઓને કે, જેઓને આ બીના સાચી લાગે તેમને તો એજ કરવાનું બીડું ઝડપવું રહ્યું કે, એવા ઢાંગી ધુતારા. શયતાન ગુરુઓની બદચાલ ઉપર હજારો ફીટકાર. લાખો ધિકકાર, કૌડાવધી તિરસ્કારોના તીરો (બાણ) પોતાના હૃદયભાથામાંથી કાઢીને ફેંકવા, અને એવા સડેલ સંપ્રદાયના મૂળને સઠંતર નાણુદ કરવા માટે તન મન અને ધનની પ્રતિજ્ઞા લેવી અને જેમને એમ લાગે કે આ ઘટના માત્ર ઉપજાવી કાઢી છે. અને તે એક ભ્રમ છે તો તેમને “યાવત ચંદ્ર દિવા કરે” એ સડેલા સંપ્રદાયમાં વ્યભિચારના વમળમાં વિંટળાયેલા વલ્લભી પંથમાં અથર્વા પુષ્ટિમાર્ગમાં પોલા થઇને ગોલા ગુરુઓની પોલમાં સડવું. “ પોલ ” તે સાચું જણાવી દેવાને પાછી પાની કરનાર નથીજ.

વ્યભિચારનું વમળ.

ઘટના સ્થળ:—ભુલેશ્વર. પુષ્ટિમાર્ગનું મંદિર, ઘટનાનો ઘાટ ઘડવામાં મંદિરનો આચાર્ય, ગોસ્વામી જીવજી મહારાજ. સિધ્ધશાસ્ત્ર બંદરનો રહીશ અને ધીનો વેપારી રૂપો માધવજી ભાટીઓ, તેની આ, શેજા નામની રૂપાની સ્ત્રીની સગી કૌઈ (પુષ્ટિમાર્ગના ગ્રે સ્વામી ગાજરાચાર્યની કુટણી કામદાર) આગેઝોટનો કપ્તાન

શાહુખંદરતું ભાટીયા મહાજન, કેટી બંદરના શાહુકાર વલ્લભ દાસ લક્ષ્મીદાસ રૂખા, ભેટીયાઓ, અંગ્રેજ અમલદાર, પાંચ ગધેડાં, અબંધના ભાટીયા મહાજનના હાલાર્થ અને કચ્છી ચોવીથ શેઠીઆઓ તખેલામાં ચાર પગા ઘોડાની હારમાં બે પગા રૂપે, તેમાં મુખ્ય મુખ્ય શેઠીયાઓમાં જીરાજ બાલુના કરતા કારવતા શેઠ ખગઉ મકનજી, શેઠ ગોકલદાસ તેજપાળ, શેઠ લક્ષ્મીદાસ ખીમજી, શેઠ ગોકુલદાસ પારતા, શેઠ રામજી ચતુ, શેઠ પીતાંબર વલુ, શેઠ રણછોડદાસ બદવજી, વીગેરે વીગેરે.

જીવજી મહારાજ:—(હાથમાં માળાસહ વ્યભિચારીનો ચાળો કરતાં) શેઠ! ઓ શેઠ! અરે શેઠ! (કોઈ નહિ જણાયાથી જરા આવેશમાં) શેઠ! કયાં મરી ગઈ! અરે મારાથી દુર કયાં ગઈ? (આમ વિબુદ્ધ બનેલા વલ્લભી કુળ કીટ કંટાળ્યા અને થોડીક ઉંચી નજરે જરા ભાંબે સુધી વ્યભિચાર ભરી કાળા ડોળાઓ ફરકાવવા લાગ્યા; ત્યાં કોઈ ફરતું જણાયું.) “એથી કોણ છે?”

મહારાજનો અવાજ તે ફરનાર વ્યક્તિને કાને પડ્યો. એ વ્યક્તિ સ્ત્રી હતી તે તુરતમાં ઠોડતી મહારાજની અતિ નીકટ (બાજુ બગલની બખોલમાં ભરાવાની ઉલ્કાપાત કરતી હોયની તેમ આવી બે હાથ ભેડી બોલી.—

‘આજા પ્રાણુવલ્લભ!’

મહારાજ—રહારી ફેઈ શેઠ! કયાં? બ, જયાં હોય ત્યાંથી બોલાવ હયાં.

વાંચક! તે રૂપા માત્રાજી સ્ત્રી હતી—

સ્ત્રી—જેવી આજા. (ત્યાંથી ચાલી ગઈ ને થોડીક વારમાં શેઠાં ડોશી ઉર્ફે કુટણી કામદાર [આસ જીવજીની મહાગાર] ને લઈ મહારાજની પાસે આવી ઢીલી.

શેઠ—(બંને હાથ ભેડી ઘડપણના લીધે ડચકાતે ડાચે)
‘પ્રભુ! શી ઇચ્છા!’

મહારાજ—રૂપો આવ્યો હતો, આને (પેઢી સ્ત્રી તરફ મ્હોં કરી)
ઘેર લઈ જવાનું કહેતો હતો.

શેઠ—અરરર ! એ તો ગજબની વાત, સાસતરથી ઉલટી વાત,
(હતાશ હું કે) અરે ! આ તો કળબુઝના દી આવી લાગ્યા બાપ,
(મહારાજને) કૃપાનાથ ! રૂપો એની બાયડીને લઈ જાય, તો ખરેખર
ધર્મ દોપાય.

મહારાજ—ડીક, ઠીક એનું તો હું સમજી લઈશ.

રૂપાની સ્ત્રી—(વચ્ચમાંજ) હુંયે કંઈ શીજીથી વેઝળી થાડી
થઈશ. (આમ વાત ચીત થઈ રહી છે ત્યાં રૂપો આવે છે, અને જીવજીવ
મહારાજને પાંચે લાગે છે.)

રૂપો—કૃપાનાથ મારી અરજ છે.

મહારાજ—કેમ શી ગરજ છે ?

રૂપો—પ્રભુ ! એને (પોતાની સ્ત્રીને) મ્હારે ઘરે આવવાનો બોધ
કરો, અને મ્હારો સંસાર સુખી કરો.

મહારાજ—અલ્યા ! અને હું શું કરું ? એની સેવા વગર રખડું ?
જરા વિચાર કરી બોલ, આતો શ્રી ઠાકુરજીની સેનાનો લાભ છે અમોલ,
તુંજ સરીખા પામરના લાગ્ય ખુદ્યાં છે, અને કંઈકના નસીબ આવી
સેવા વગર ડુદ્યાં છે, એની તને છે કંઈ ખબર !

રૂપો—પ્રભુ ! મ્હારે ત્યાં રહેશે અને આપની સેવામાં રોજ આવશે

મહારાજ—આવી અનુચિત માંગણી કરતાં શંકા આવતી નથી
તહને ? શું એમ તે કંઈ બને ? જરા શરમા, કોઈનો ભરમાવ્યો ના
ભરમા.

રૂપો—પ્રભુ ! આપ શું કહેો છો ? નિંદાને પાત્ર થવાનું વેળુ વરો
છો. મ્હારી સ્ત્રીની હું કંઈ છું માંગણી એમાં અનુચિત બીના શી ગણી ?

જીવણુજી—

ના કશી દરકાર સુજને હુ-યા તણા વ્યવહારની,
માત્ર આજ્ઞા પાળ તું. ખોટી ખરી ગુરુરાજની;
શાસ્ત્રનો સિદ્ધાંત સાચો, ગુરુ કહે તે માનવું,
જાર સેવા ભકિતનો, આ માર્ગ સાચો જાણ તું;

રૂપો—પ્રભુ અવધિ થાય છે, મર્યાદા શાસ્ત્રની હોવાય છે.

મહારાજ—રૂપા ! શાસ્ત્રો અમે બનાવ્યા છે, અને તે ભકતો માટે
કરવામાં આવ્યાં છે, અમને તે બાધ કરતાં નથી, એથી અમે તે શાસ્ત્રોથી
હરતા નથી. અમને ગમે તેમ વર્તવાનો અધિકાર છે, સારા નરસાનો
અમને વિચાર છે. તારાથી અમને કશું કહેવાય નહિ. અમે કંઈ પણ
કરીએ તેમાં મર્યાદા હોવાય નહિ. સમજ્યો !

રૂપો—આ તો અન્યાય થાય છે, આપના મોઢે અઘટિત શબ્દો
ઉચ્ચારાય છે.

મહારાજ—

ઘટિત કે અઘટિત છે એ તરે જોવાતું નથી;
તુજ સરિખા સેવકોને જોલવું ઉચિત નથી.
શાસ્ત્રના રહસ્યની તુને કશી ના ગમ છે;
શાસ્ત્રની વાતો બધી સુજને સદા માલુમ છે.

રૂપો—પ્રભુ ! આવી હઠ નકામી છે, પરિણામે બદનામી છે.

મહારાજ—(જાણે સવાશેર રાઈ માથામાં હોયની તેમ) રૂપા ! બસ
કર, જીભને વશ કર.

રૂપો—હીક પ્રભુ, જેની આપની મરજી, [એટલું કહીને આ રૂપો તો
કુદીર બની ગયો, ધોયેલા મુળા જેવો ત્યાંથી ચાલી ગયો, અને મનમાં
ને મનમાં વિચારોના કિલ્લા ગોઠવવા લાગ્યો. ઓ તારીની ! આ તે
મહારાજ કે ચમરાજ ! શો કલીયુગનો પ્રભાવ ! આ ગેરવામી બાવામા
નર્યો ધર્મનોજ અભાવ ! વાહ ! જીવણુજી બુઆ ! બાયડી મારી ને
સત્તા તમારી, આવો લવારો કરતો તે બે ચાર સારા ભાટીઆ વગદાર

શેઠીયાઓ પાસે જઈને એ સેતાનના સાથી, બદમાસની બલા રૂપ જીવજીવ મહારાજના નામે પોક મૂકી રહ્યો અને એ હાથ જોડી કરગર્યો, ઓ ભાઈઓ ! અત્યારે મહારી વહાર કરો, વહાર કરો ! આ જીવજીવ મહારાજને ભક્ત જનોની રૂપાળી રૂપાળી આયડી પચાવી પાડવાનો વ્યભિચારી રોગ લાગુ પડ્યો છે.

પહેલો શેઠીયો—શું કહો છો ! કાળજી ઠેકાણે રાખી વઢો છો કે પછી જેમ ફાવે તેમ બકો છો ?

બીજો શેઠીયો—ત્યારે વળી બીજું શું ! અમે કંઈ ભોટ છીએ તે એવા વ્યભિચારના કારસ્તાન રચે તેવા ગોસ્વામીના ચરણરૂપર્શ કરી શ્રદ્ધા પુર્વક માનીએ ?

પહેલો શેઠીયો—ચાલો જવાહો, (રૂપાને) કંઈ નહી, આપણે મંદીરમાં જઈએ અને ખરી હકીકત શી છે તેથી જરૂર વાકેફ થઈએ! આમ કહીને રૂપાને લઈને મંદિરમાં જીવજીવ મહારાજ પાસે આ શેઠીયાઓ આવ્યા. પણ ભાટીયાઓ તે આ ગોકુળીઆ ગોસાઈ બાવાઓને મહા પ્રભુ માને છે, ધંધુર જોણે છે. એમને અભુગમતું કંઈજ કહેવાય નહિ, છતાં પણ એક જણે રૂપાની વાત સાંભળી હતી. તેણે દયાર્દ્ર દૃષ્ટિથી આ એભાસામાં છુટથી ચરનાર નિરંકુશી ગોધાજીના હરીફ જીવજીવ ગોસ્વામી બુઆને વિનંતી કરતાં કહ્યું:—

‘રૂપાનાથ ! રૂપાની સ્ત્રીને તેના ઘણીના ઘેર જવાનું કહો. અને એ મનને આશિષ દો.’

જીવજીવ —ચાલ ! ચાલ ! નીકળ અહિંથી ! મોટો વકીલ આવ્યો છે, યાદ રાખજો જો હવેથી બોલ્યો તો, તારા મોતનો પેગામજ તું લાવ્યો છે. માટે આવ્યો તેમ સીધે રસ્તે બહાર પડ, અને રૂપાની સ્ત્રી વિષે ચૂપ કર. (આમ એકાએક ધર્મ માટે, નિતિ માટે, વ્યવહાર માટે સાથે આવેલા લોકોનું માન મર્દન થયું. અને આ વ્યભિચારની દર્શન મૂર્તિ જીવજીવ ગોસ્વામીના સ્ત્રિધંષાંતનું પોલ ખુલી ગયું. રૂપાની સાથે આવેલા ભાટીયા પલાયન થઈ ગયા. હવે

શું કરવું, તેની ચીંતા રૂપાના મનમાં થઈ. કોઈ પણ રીતે એને લઈ તે જવીજ બેઠાંએ, આથી એ પેતરો રચ્યો, તે એ કે રૂપાનું સાસરૂ ભીમડી હતું, રૂપાએ પોતાની સ્ત્રીને એક સંદેશો મોકલ્યો કે ભીમડી હું તો તારા બાપને ત્યાં જઈ છું, તારે કંઈ કહેવું હોય તો જરા મને [રૂપાને] મળી જા, (પોતાના બાપને ત્યાં પોતાનો ઘણી જાણ છે, એ જાણી તે સ્ત્રી ધર્મના પદ્ધતિના હેઠળ પાપમાં સપડાયેલી હતી, તે રૂપા થાસે આવી) અને કહ્યું.

સ્ત્રી—કેમ ! શું કામ ભીમડી જવું છે ?

રૂપા—તારા બાપે જરૂરના કામસર તેડાવ્યો છે, તારે કંઈ કહેવું છે ! ત્હને પણ તેડાવી છે. એ કહેવા માટેજ મેં તને બોલાવી છે.

સ્ત્રી—કયારે જવાના ?

રૂપા—આવતી કાલે સવારના.

સ્ત્રી—ઠીક, હું આવીશ, કાલે સવારના કપડાં લતાં લેતી આવીશ (આમ કહીને તે ચાલી ગઈ અને બીજે દીવસે રૂપાને ત્યાં આવી પહોંચી, રૂપાએ તો સીધો બંદરનો રસ્તો લીધો, બંદર પર ટરેનના બદલે આગબોટ હતી, એથી)

સ્ત્રી—આ તો આગબોટ છે, અને ભીમડી તો ટરેનમાં જવાય છે;

રૂપા—પણ હમણાં આગબોટથી એ જવ.ય છે, (બાદ રૂપા અને તેની સ્ત્રી આગબોટમાં ચડી બેઠાં, થોડીકવારે આગબોટ હંકારાઈ, અને કરાંચી તરફ આ ઘણી અને ઘણીયાણીની સ્વારી ઉપડી ગઈ. રસ્તામાં રૂપાની સ્ત્રીને ઘણી ઘણી થંકાઓ ઉત્પન્ન થઈ, એથી આસપાસના ઉતાડ્યોને પૂછપરછ કરતાં ચોકકસ માલુમ પડ્યું કે આગબોટ તો કરાંચી જાય છે. એ સાંભળીને એ સ્ત્રીના તો હાળાં ગગડી ગયાં, એને તો અત્યારે ન બાપના ઘરના દર્શન થયાં, અને જીવજી મહાગજના સુખો પણ દુર થયાં. આથી ખુબ ધમપછાડ કરવા લાગી, પોતાના ઘણીને ન કહેવાના વેણ ઉચ્ચારવા લાગી.

સ્વ. શેઠ ગોકુલદાસ તેજપાલ

‘ તખ્તેસાનુ તોફાન ’

આ જગ-મહશુર ભાટીઆ કોમના નર-રત્ન વલ્લભ વંશના વઠેલ
ગોસ્વામી જીવણલાલજી મહારાજના વ્યલિચારના વમળમાં
ચોવીસ ભાટીઆ શેઠ સપડાયા હતા તે માંહેના એક.

સ્રી-મુઆ આ તહે શું કર્યું ? દગાથી મારું હરણુ કર્યું. ચાહ-
રાખ. હું દરીયામાં પડું છું, અને તારી ધારણા ધુળ ચાટતી કરું છું.
[એમ કહી દરીયામાં પડવા જાય છે.]

રૂપો-(એકદમ તેને ઝાલી, ખુબ ખાઝમ ખાઝ થઈ.) હવે સ્રીધી મર,
એ જીવણુજીને મનમાથી દુર કર, તારો ધણી તો હું કહેવાઉં એ મહા-
રાજને ત્યાં તને રાખું તો હું લખાઉં, [આમ પકડા પકડી અને ખેંચતાજી
ખુમરાણથી ઉતારીને] “શું છે ? શું છે ? ” પૂછતાં ત્યાં એકઠા થઈ ગયાં
એ જોઈને આગમોટનો કપ્તાન ત્યાં આવી પહોંચ્યો, અને આ ધણી
ધણીયાણીની ધાંધલ જોઈને રૂપાની સ્ત્રીને પુછવા લાગ્યો.

કપ્તાન-કેમ છે. કરી ! આ શું તે જ્ઞાન ?

રૂપા “ સ્રી-આ પીટ્યો મને કરે છે હેરાન, એ મને દગાથી
કરાંચી ઉપાડી જાય છે.

કપ્તાન-એ તારો કંઈ સગો થાય છે ?

સ્રી-(કચવાતા મને) હાસ્તો, મુઓ મારો ધણી કહેવાય છે.
(એ સાબળી કપ્તાન અને બીજા ઉતારીને આશ્ચર્ય પામ્યા કે આ કેવી
વિચિત્ર બીના છે.) એથી —

કપ્તાન-[રૂપાને] આ શો છે ઘે ટાળે ? [દયામણે ચહેરે અથ ઇતિ
આ ભેદનો ભરમ કપ્તાનને કહ્યો એથી દયા ઉપજી, અને કપ્તાન
રૂપાની સ્ત્રી પ્રત્યે બોલ્યો—

છોકરી ! તારો ધણી તને જ્યાં લઈ જાય ત્યાં જા. એ વધારે કરી છે
હવે ગડબડ, તો કરીશ તને ફેદની સજા, [ત્યાર બાદ એ છોકરી, રૂપાની
સ્રી સાવ ઠંડી થઈ ગઈ, અને જરાએ ધાંધલ વગર રૂપાને ઘેર ગઈ. પરંતુ
પેલા વ્યભિચારી માથાના ફાટેલ, ગુરૂપદના ડોળ ધાલુ ગોસ્વામી
જીવણુજીના કેવાં કેવાં કારસ્તાન એ રૂપાની બાયડી માફે થયાં.]

રૂપો પોતાની સ્ત્રીને પોતાના દેશ લઈ ગયો.

આ તરફ જીવજી મહાર જના હીલમાં બહુ બહુ શંકાઓ ઉભી થઈ તેનું શું કરવું, હાથમાં આવેલી બાજી હરાઈ ગઈ, વીલે મ્હોડે ધુળ ચાટતોજ રહ્યો, રૂપો આંખમાં ધુળ નાંખીને લઈ ચલ્યો, આંદ્ર વિધ વિધ પ્રકારનાં વિચારોની ધમાલ શરૂ થઈ. રૂપાની બાયડીને કેમ મેળવવી ! કોને કોને તેની પુંઠ પકડવા માટે મોકલવા, વિગેરેનો કાર્યક્રમ, તેની દિનચર્યા થઈ પડ્યો, ધર્મ કર્મ સઘળુંએ પરવારી બેઠો, ખાતાં પીતાં સુતાં ઉઠતાં બેસતાં બસ રૂપાની બાયડીને કેમ મેળવવી ! રૂપાને કેમ હેરાન કરવો, કેવી કેવી યુક્તિઓ કામે લગાડવી ! આદિ તરંગોમાં તરતાંજ ઓડ્યો અંતે એવા વીચાર પર જીવજી મહારાજ આવી લાગ્યો કે રૂપો પોતાની બાયડીને લઈને નાશી ગયો છે, માટે શાહ ખંદરના ભાટીઆ મહાજનને બોલાવી મંગાડે આ વિચારથી—

જીવજી—અરે કોઈ છે કે !

બેટીઓ—જી મહારાજ ! આસા !

જીવજી—તું જાણે છે કે પેલો શાહખંદરનો રૂપો નાશી ગયો. અને સાથે પેટ્ટીને લેતા ગયા.

બેટીઓ—પેટ્ટીને ત કોને ?

જીવજી—તને ખબર નથી કે એની બાયડી અને આપણી ગુલામડી શ્રીજીની સેવામાં કીધી હતી ભેટ, તેને ઉપાડી ગયો, એ રૂપો ઢેડ,

—[જીવજીની આંખો લાલ થતી ગઈ—

બેટીઓ—તો હવે શું કરીએ, કેમ તે ગયેલી ગુલામડી મેળવીએ !

જીવજી—હાથમાં આવેલો શિકાર ગુમાવ્યો, રૂપો અંતે કાળ્યો, હું તો હાથ ધસતોજ રહી ગયો. ખરેખર મારા મન પર જખરો વજ્ર પાત થયો ઠીક, શાહખંદરના ભાટીયા મહાજનને બોલાવ્યો, તેમને અહીં આવવાનું કહી આવો

સ્વ. શેઠ ગોકુલદાસ પારતા.

‘તબેજાનું’ તોફાન’

વહલભ વંશના વઠેલ ગોસ્વામી જીવણજી મહારાજના વ્યભિચારના
વમજમાં ચોવીસ ભાટીઆ શેઠ સપડાયા હતા તે માહેના
ભાટીઆ નર-રતન.

લેટીઓ—ફરમાન માથે ચઢાવું છું, એ બધાને બોલાવી લાવું છું. (એમ કહી લેટીઓ રવાના થાય છે, અને બીજી બામુથી શેઠા ડોશી આવે છે.)

શેઠ—(મહારાજનું મુખ પડી ગયેલું જોઈને) કૃપાનાથ અંજ કેમ દાં ઉઠાસ !

જીવણજી—પેલી છોકરીથી થયો છું હતાશ.

શેઠ—હવે તેનું કેમ કરવું છે ?

જીવણજી—શિકાર આબાદ છટકી ગયો છે. રૂપાએ મહાન ગુન્હો કર્યો છે. શીક્ષા જરૂર તેને થશે, મારી આમન્યા તોડી શું તે સુખ મેળવશે !

શેઠ—કૃપાનાથ ! એ રૂપણે ઢાટ વાળ્યો, ધમની વાતમાં હાથ વાડ્યો, શું એનું સારું થશે, હું તો કહું છું કે એ મુઆનું જડમુળ જશે. આ તોમુમદીરની વાત ઉઘાડી થઈ, ખરેખર શાસતરની મરજદ ગઈ હવે રૂપણે કેમ ઠેકાણે આવે ? કૃપાનાથ ! યાદ રાખજો કે એનું પાપજ એને બોળશે, આપને દગો દેઈને તે કયાં જશે.

જીવણજી—શેઠ ! કહિ રૂપાને ગામ તારે જવાનું થશે.

શેઠ—કૃપાનાથ ! એમાં શું વાંધો આવી નડશે ? એવા કંઈક રૂપાને જી પીના ડર, જો આપની કૃપાને વર. હુકમ કરશે તે વેળા હાજર થઈશ જ્યારે ફરમાવશે ત્યારે જઈશ (એટલામાં લેટીયા સાથે સિવ શાહમદર મટીઆ મહાજનના કેટલાક આગેરાનો હાજર થાય છે. અ.ધી શેઠ ડોશી રકુચકર થઈ જાય છે. બધાએ એક પછી એક લાગા થયા, અને આ જીવણજી મહારાજ ધર્માચાર્યને પગે પડ્યા, કેવી મનની પોણમા જીવણજી જુલે છે પછી એ બધામાંથી.)

પહેલા—પ્રભુ ! કૃપાનાથ ! આમ તાજડતોય અમારું શું કામ પડ્યું

જીવણજી—(જરા કોધીત દષ્ટિએ) ધીરોતા રૂપાએ અપમાન મારું કર્યું, એજ માટે તમને બોલાવવાનું કામ આવી પડ્યું.

બીજા-કૃપાનાથ ! કઈ બાબતમાં રૂપાએ કયું છે અપમાન, એ કેમ જાણ્યો ના ફરમાન ?

જીવણજી-મારી દાસીની ભાણેજને ફગાથી લઈ ગયો, અમારી સેવામાં રૂપો બાધક થઈ પડ્યો.

પહેલો-મહારાજ ! આપને પુછ્યા ગાછ્યા વગર કેમ લઈ જાય ? કીક કૃપાનાથ ! એ રૂપાની શું સગી થાય ?

જીવણજી-(એજ પળે મુંઝાતો હોય તેવા મુખે) સ્ત્રી શિવાય કશી નહીં સગાઈ, છતાં અમારી સેવામાં હતીને ભાઈ !

(વાંચક ધન્ય ! ધન્ય ! ના ઉદગારો કાઢજો, આવા શ્રી ઠાકોરજીની સેવામાં સંતાએલા સર્વ માન્ય થઈ પડેલા ગોસાંઈ બાવા પર)

એ જણ જણાઓ-પ્રભુ ! પ્રભુ ! હવે શું થાય, જવા દો અને એ ધણી ધણીઆણીને છુપી થવા દો, એમાં તો આપનું જ સાફ દેખાશે રૂપાનું ઘર મંડાએ વાહ ! વહજ ! આ ને ઉચરાશે.

જીવણજી-(તપી જતાં) શું કહો છો ? આમ કરી ગયો રૂપો નાગાઈ અને તમે જણાવો છો વાહ ! વાહ ! ની વધાઈ, એમ કદી બનનાર નથી હું એને જરાએ માફ કરનાર નથી. તમને આજ્ઞા કરૂં છું કે એને ન્યાત બહાર કરો, એજ કર્તવ્યનું તમે પાલન કરો.

પહેલો-પ્રભુ ! એમ કેમ થાય, વગર વાંકે ન્યાત બહાર કેમ કરાય ?

બીજો-કૃપાનાથ ! તે પોતાની સ્ત્રીને લઈ ગયો મેમાં શું આપનું અપમાન કરી ગયો ? ખરેજ આતો.....

જીવણજી-(બીજાને બોલતો અટકાવતો) ચૂપ ! ચૂપ ! વધારે ન બોલો, બીજી પંચાયતને છોડો, મારી આજ્ઞાને ન તોડો. તમારી શોભા આજ્ઞા પાલન કરવામાં સમાયેલી છે, બહુ વિચાર પુર્વક આજ્ઞા થયેલી છે

ત્રીજો-પણ પ્રભુ ! (એકદમ જીવણજી તરફોલ માફક ઉછળીને તેને બોલતો બંધ કરે છે.)

જીવણુ ૭—

પણ કે બહુની પંચાત મુકો આ ઘડી,
ફરમાનને તાબે થઈ લાવો રૂપાની બાયડી.
બાયડી એની ખરી હું કેમ કહું ના કદિ,
ચીજ એ સેવા તણી ત્યાં ના રૂપાની બાયડી.

પહેલો-પ્રભુ! આતો ઘોર અન્યાય થાય છે, ધમ ધરામાં સમાય છે.
જીવણુ ૭ મહારાજ—

ધર્મને વળી કર્મ માફ તે બધુંએ જાણતો
તમ સરીખા સેવકોને, ના કદિ ગણકારતો
ઉંડુ રહસ્ય ધર્મનું સમજાય તેવું છે નહી
સેવક તણું અર્પણ બધું તન મન અને ધન છે સદી
ચરણ ગુરના સેવવા બસ એ તમારું કામ છે
એ વેણથી ઉલટા થવું એમા સદા બદનામ છે

ખીજો-મહારાજ! આતો મહા બુરું. એવા શાસ્ત્ર વિરૂધ જનારાને
તે કોણ કહે ગુરુ!

પહેલો-(ખીજને રોકતાં) ના કહેવાય એવું, રૂપાનાથ ! માફ
કરજો. એ બોલે ગમે તેવું પણ પ્રભુ મહારી એક વાત સાંભળો !

જીવણુ ૭-કહો, જલ્દી નીવેડો કરો, તમારે શું કહેવું છે, તમે
સમજ્યા ! મારે એ દાસી આવેજ અતાજ લેવું છે.

પહેલો-એ રૂપાની સ્ત્રીને મૂકો લપસતી. ખીજ ઘણી સ્ત્રીઓ
અહિં દાસી પણે રહેવાને છે તલસતી.

જીવણુ ૭-ના એ ના ચાલે. શ્રી ઠાકુરજીની સેવા માંતે કચરો
કોણ ધાલે ?

ખીજો-(જરા ચીકણને પહેલાને ઈશ્વરતમાં) એ મહારાજને
તો રૂપાની રૂપલી ગમી ગઈ છે, એના વગર પ્રભુની બુધ્ધિ ભમી ગઈ છે.

પહેલો-(આંગળી નાક પર મૂકીને) ચુપ ! ચુપ ! જેમ તેમ વાતને ઠંડી પડવા દે, (મહારાજ તરફ) કૃપાનાથ ! આ વાત તો વસત્રી થઈ પડી, રૂપો એની સ્ત્રીને લઈ ગયો. પણ આપણા આપને આવી નહીં.

જીવણજી-હા, જીએની આ પણ એક લકત જનની ચાલ, ગુરૂની આજ્ઞાના હાલ હુવાલ, એથીજ મારા દિલમાં કંઈનું કંઈ થાય છે, અને ઠાકોરજી સેરા વગર રહી જાય છે.

ખીજો-પ્રભુ ! આપ ગુણીયલને આવડી શી તાલાવેલી ! ખીજી વર્ણાએ સેવા કરવાને ધર્મ રહી છે કેલી

જીવણજી-હજી શાજની વાતોનું રહસ્ય તમે શું જાણો ? નાહક આહું આહું એ લી પુરના પથમા નાખો દો શીદ ખડાણો ?

ત્રીજો-(આટલી વાર સુધી મૌન હતો) કૃપાનાથ ! આ વાત વ્યવહાર અને નીતીના નેમથી છે વિરૂધ્ધ, એટલે અમે તો એ માટે કશું એ કરવામાં છીએ અચુદ, ન્યાત જાતમાં હુમારી નિદા થાય અને સાથે કૃપાનાથનું નામ પણ વગે વાય, માટે આટલેથીજ મૂકે એ રૂપા રૂપલીની પંચાત, અને સેવા માટે ખીજીની કરો વાત.

પહેલો-(બધાને) ભાઈઓ તમે આમ કૃપાનાથને ના સતાવો.

ખીજો-ત્રીજો-(સાંજે) ત્યારે તમેજ રૂપાની બાયડીને તેડી લાવો અમે તો આ બેઠા આવી વ્યવહારની વિરૂધ્ધની વાતમાં આપણાં તો હાથ થય. હેઠા.

જીવણજી-એમ નહીં બને, તમારે કરવું પડશે એ કામ એક મને છુટી પડે પાલવશે નહીં, મારી આજ્ઞા નુ ઉલ્લંઘન થશે નહીં વાતમાં ને વાતમાં દિવસ આથમ્યો.

પહેલો-મહારા એકલાથી શું થાય ? ન્યાત એ તો અંગા કહેવાય, મારાથી ન્યાત વિરૂધ્ધ ના થવાય.

જીવજી- (કોયે ખરાયા) તો શું મારી આજ્ઞાનો ભગ ? ખરે ઉલટો ચલાયો છે તમે મને રંગ, યાદ રાખજો નહીં માન્યું ફરમાન, તો થશે મેં હું તમારું નુકશાન, તમારા મનમાં ભરાઈ છે રાઈ, એથી કરો છો તમે તમારી નવાઈ તમે સમજીને કરો મારા હુકમનું પાલન, નહીં તો કરીશ તમારા બંધ દશન.

સઘળો—કૃપાનાથ ! આપ સદા છો આપના મુ મત્યાર પણ હમે કંઈ કરવાનું છીએ લાચાર. રૂપ ને જો ન્યાત બહાર હમે કરીએ તો પછી જગતમાં શું મહોં લઈ ફરીએ ? એનો વાંક નથી એની સ્ત્રીને લઈ જવામાં મેં ટે શુભ ઇચ્છો રૂપને સુખી થવામાં.

જીવજી-તો તમારો છેવટનો શુ વિચાર છે, તમારા બોલવા ઉપર તમારા હકકનો આધાર છે.

બધાયે—પ્રસ પ્રભુ ! એજ વિચાર રૂપને ન મુકાય ન્યાત બહાર, વાંક વગર કશું થાય નહીં, ભલે દર્શન ન આપો તો તે સહી, દર્શન વગર ચલાવીશુ. પણ આપની આ વાત પર ડોકુંજ હલાવીશું.

જીવજી-ઠેવટની આજ્ઞા તમે સાંભળો, તમારા કાનને બરાબર સાફ કરો.

નહીં મનો શુમાની તો

મનાવીશ જોર જીલમધી

કરીશ બંધ દર્શન હું

ચલાવી મુઠ સત્તાથી

છતાંએ ન માનો તો

જીવમને ખુબ વરસાવીશ

ફરેલા ભગ તમારાનો

ઠેકાણે હુંજ તે લાવીશ

(આમ બોલીને, શાહ બહરના ભાટીયા મહાજન તરફ ફીટકારની ક કોરમી કુટીલ નજર નાંખીને જીવજી મહારાજ ત્યાંથી ઉઠી ગયા.

ચાલીકે વાર આ બિચારા શેડીયાએ આ કલ્લી ભગવાનની ભયની ભુલા મેણીમાં ભટકતા હોયની તેમ તેમની સુરત બની ગઈ. છેવટે એ નિઃસાસા નાંખતા મંદિરમાંથી આ સ્ત્રી કંઈએ નીકળી ગયા.)

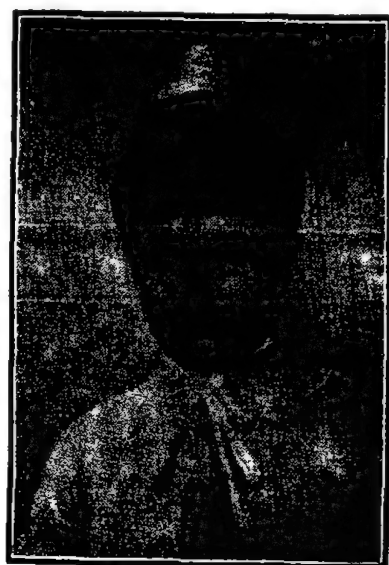
જીવણજી મહારાજે સહનંદરતા ભાટીવાએને દર્શનની બંધી કરી દીધી, પરંતુ એટલેથીજ સંતોષ ન થયો, તેમને એમજ પલકે ને પલકે થતું કે, જો રૂપાળી સ્ત્રી કોઈ પણ હોસાએ હાથ ચડે તો પછી આ જીવણજી એક મહાન કાર્ય પાર પડ્યું અણુય, આથી જીવણ તાલા વેલીના તાવડામાં જીવણજીએ પોતાના મનજને તળવા માડ્યું. (મન જાને મનમાં) મહારો બેટો રૂપો; તે મહારી વિરક્ષ થઈને ઉભો, હું જેવો ભગવાન (જે સના ભાઈનો હરીફાળો) જીવતો છું છતાં આખો માં જીવણ નાંખીને બેઠકકે એની સ્ત્રીને ઉભાવી ગયો, જરાએ મારી શરમ ના આડી, બસ, એવા ભકતો મારા પંથમાં ના બેઠાં. મારી આજ્ઞાનું આમ અપમાન કરશે અને સેવા ભાવને આમ તરછોડશે એવી તો આશા સરખાએ નહોતી, પણ હવે શો ઉપાય! એ રાંડ ગુલામડી છટકી ને સટકી ગઈ મને તો રોજ રોજ કહેતી હતી કે ‘મારા તો તમે પ્રભુ! તમારા વગર મારે કોઈનોયે સંગ કરવો નહિ, પતિને બલે હું ન પાલવું તો બીજી કરે, હવે તો જીવણજીએ આપ મહારાજનેજ સંતોષું, એટલે વધુંકુંડનોજ વાસો. આમ છતાંયે ચાલી ગઈ. જરાએ મારા માટે ખેંચતાણ ના કરી, આ નાચારના અંતે જીવણજીએ શેખને (કુટણી કામદાર) બોલાવ્યા.

શેખ—રૂપાનાથ! હવે શા વિચાર પર આવ્યા. શું હજી કોઈ વિચારમાં ના આવ્યા! ઠીક, મહેને શીદને બોલાવી!

જીવણજી—એ રાંડને [દાસી રૂપાળી સ્ત્રી] રૂપાએજ ફસાવી ને આડું અવળું કહીને સ્ત્રીમર પર દીધી મહાડાવી હવે જો તાકાત તારી હોય તો લાવ તેને ફસાવી.

શેખ—એમાં તો શી મોટી વાત, મારી સાથે, માણસ મોકલો પાંચ સાત, પછી કેવો ઘડું છું એનો ઘાટ, પ્રભુ! આપ ન કરો કાંઈ ઉચાટ.

સ્વ. શેઠ ખટાઉ મકનજી

તખેજાનું તોશાન

આ બાટીઆ નર-રત્ન, ચોવીસ બાટીઆ શેઠ હપર વ્યભિચારી
જીવણલાલજીએ ગુજરેલા ચાખખાના મારના જીવમને
ન ગણકારનાર વીર.

જીવજી—તું કેવી રીતે લાવીશ. તેને કેમ ફાવીશ, તે તો પહોંચી ગઈ શાહ બંદર, ત્યાં તો બચાયે છે નવતર હું લખું છું કે ત્યાંના ભાટીયા મહાજન પર. કે રૂપા માધવજીએ કયો છે મહારા બહુ આનાદર મ.ટે આજ્ઞા મારી પળે અને એ રૂપાને તમારી ન્યાતથી ટાળે.

શેઠ—હવે ઉઠાડ પરહરો અને અમને જરૂરી આજ્ઞા કરો. [આમ વાત કરે છે ત્યાં ચાર પાંચ ભેટીયાઓ આવે છે. 'જય જોપા લડી' કહી હાથ ભેટીને]

ભેટીયાઓ—પ્રભુ ! શી ચાલે છે પચાત ! લાગે છે શેઠ બાઈનો ઉત્પાત.

જીવજી—ના ના વાત જુડી છે, શ્રી કાકુરજીની સેવામાંથી એક દાસીજ ગુમ થઈ છે.

ભેટીયા—કૃપાનાથ ! કોણ લઈ ગયું છે !

જીવજી—બીજે કોઈ નહીં. એ તો એના ધણીએ કાવનરું રચ્યું છે. (ભેટીયાઓ ધણીનું નામ સાંભળી જરા ચોંચ્યા છતાં)

ભેટીયાઓ—કંઈ હરકત નહીં, લાવશું ગમે તેમ કરીને અહીં.

જીવજી—(શેઠને) બે શેઠ હવે તારીજ વાર છે, આ લોકો તઈયાર છે.

શેઠ—તો મહેને પણ શી વાર છે.

જીવજી—કાલે જ અહીંથી બહાર, અને ગમે તેમ કરીને આટલી સેવા બજાવો. (બીજે દિવસે કુટણી કામેદાર શેઠ બાઈની સરદારી હેઠળ શાહબંદર ચાર ભેટીયાઓને રવાના કરવામાં આવ્યા તે થોડક દિવસે શાહબંદર પહોંચી ગયા, ત્યાંના મહાજન પર લખે ટો જીવજી જીનો શેઠ લાગી હતી. તે લીધો પણ એ લોકો સમજી હતા. તેથી આશ્રય સરખો ના લીધો, ગામમાં હડધુન થયાં પાંચ ભેટીયાઓ, રૂપાએ વળી કોઈ કેટી બંદરના શેઠ વલ્લભદાસ લક્ષ્મીદાસનો આસરો લીધો. તેણે રૂપાને હિંમત લીધી

વલ્લભ—રોડા ગુરૂ ગોકળીયના શા ભાર છે, એના અંગમાં હજારો જીવોની ચાર છે, તે નિશ્ચયથી માનજે કે તે જોખાં ગંભીર છે તું પહીંશ નહીં રંડુઓએથી કંઈ થશે નહીં, જોજોને કેવો થાય છે તમાસો, એમાં તો વર થશે ગંધેડા ખાસો (આમ હિંમત આપી પેટી કુટણીની સંચારી ત્યાંના ફાવી : ફપાની આ વાત શાહજાદરના અગ્રિજ અમલદારને માલુમ પડી, તેણે રૂપાને બોલાવ્યો, બધું સાંભળી લીધું એથી એ ભલો અમલદારને દયા ઉપજી, હવે એ અમલદારે પેટી કુટણી કામદાર શેઠની સ્ત્રીને પણ બોલાવી મગાવીને પુછ્યું.

અમલદાર—કેમ તું લોકો શું કામ આવ્યા છો ?

[આ લેટીયાઓ અને ડોશી શેઠ મહારાજના માણસો સાથે જણાવતાં શેના પહીંચે, એથી]

બધાએ—મુંબઈના મહારાજના માણસો છઈએ, તમે જો સાચુ માનો તા અમે કહીએ નહીં તો, નહીં નો કરવાનું તે તો કરીશું અને આવેલા જે ચીજ લેવા તે લઈ જઈશું.

અમલદાર—(સમજ્યો નહીં કે આ લોકો શું બકે છે ? એથી) સીધી વાત કરો, તમારા મહારાજ કારાજની મ્હોકાણુ અહીં ના કરો, (આંખ ફેરવીને જણાવ્યું, બસ બધા ટાટીયે ટાઢા થઈ ગયાં એથી)

બધા—(ડરના માર્યા કે ગમે તેમ શાંતિથી) જુઓની સાળ, અહીં વાળા રૂપાની બાયડી મુંબઈવાળા ગોસાંઈની થાય ગુલામડી, એને રૂપે ફ્રાક્સલ વી લઈ આવ્યો ત્યારે એના નન નદીયાતો તે ગોસાંઈજી કરતા ફ્રાવ્યો, આમ રૂપલે મહારાજની આંખમાં ધુળ નાંખી અને શ્રી ઠાકુરજીની સેવા અધુરી રાખી, એવું અમારા શસ્ત્રમાં ના ચાલે, માટે તમે રૂપાને સમજાવો કે મહારાજની દાસી આવે

અમલદાર—તેમ કેમ બને, રૂપાની સ્ત્રી રહે રૂપા કને, એમાં મહારાજને શું લેવા દેવા, માટે ચાલ્યા જાઓ આવ્યા છો એવા.

બધા-વાહ ! વાહ ! આમ શું કહે છે ? ધરમમાં શીદ આડ છે
છે ? તમે 'હિ હું' શાસ્ત્ર શું જાણો ? અવરખ હોય તો આ મહારાજ
શેનો કે અમને પરવાનો ?

અમલદાર-શું તમે નહીં જ મનો, જોયો, તમારા મહારાજને
પરવાનો એ નહીં અવે તો શું કરવાના તમે ?

બધા-જગરાઈથી, બુલમથી ઉપાડી જઈશું અમે (ખસ અમલ-
દાર ખુબ ચીડાયો અને આ પાંચને આખા ગામમાં ગધેડા પર બેસાડીને
ફેરવાનો હુકમ કર્યો.)

પછી શું પૂછવું ? આ ચારે ભેટીયાઓ કે જેમાં એક
શ્રીજીનો ભેટીયા હતો, એક ભાંટીયાનો થાનાઈ પોકરણા પ્રાદ્ધણ હતો,
તથા બે જીવણજીના ખામ ભેટીયા હતાં અને શેખ ડાશી હતી. એ
બધેયના હારકાંજ આ હુકમ સાંભળી હાલી ઉઠ્યાં શેખ તો વારંવાર
'શ્રીજી બાપજી' 'કૃપાનાથ' જે નંદલાલ કી જે શ્રીકૃષ્ણ આમ ગમે તેમ
બોલવા લાગી અને લોચવાડાના કલીયુગના ભગવાન જીવણ મહારાજ
ગોસાઈ બાવા ગોસ્વામી શ્રી ૧૦૮ ના ઉપાધીવાળાનું ખુબ રટણ કરવા
મંડી પડી તેમ બીજા ચાર ભેટીયાઓને આ ગધેડા ઉપર બેસાડવાનો હુકમ
ખરેજ આશ્ચર્યકારક લાગ્યો. પોતાના જીવનમાં કોઈ વખતે નહીં લીધેલા
દહાવો, તે શ્રી જીવણજી મહારાજની જીવલેણ શયતાની ઇશક બાજીથી
મળેલો જાણીને, 'હાય ! જોય ! દરતાં નિઃસાસા પર નિઃસાસા નાંખતા
કંપાયમાન કાચવાળા રયામ મુખા થઈ ગયા, તે પાંચે જણાઓએ
બહુ બહુ કાલાવાસ કર્યા, જેવા ગાળ્યા તેવા-ધોએલા મુગા જેવા
પ્રાણ જવાને અને પોતાની જીવતી જીંદગીમાં ફરી આવું કુટીલ કાર-
સ્તાન નહીં કરવાનું જણ વ્યું. પણ અહીં તો ઓરડર અગ્રેજ અમલદાર
નો. એટલે બધુંએ ફેગટ. લાંચ ફસન પણ નકામી થઈ પડી. અને
ગધેડાના નંગ પાંચ એ પાંચ જણાઓ માટે લાયક બન્યા, સિપાઈઓ
એ સોટા દાદાનો ભય દેખાડ્યો. ભેટીયાઓને અને શેખ ડાશીને બહુ
વમ્મનું થઈ પડ્યું. જીવણજી મહારાજની કાણુમ ગધેડા ઉપર બેસવા
વગર છુટકોજ ના રહ્યો. ચાર ભેટીયાઓને ચડાવ્યા ગધેડે પછી શેખને

રહડવા માટે કહેવામાં આવ્યું, પણ એ જુદી કુટૂંબી કામદાર ચાર
લેગીયાની સરદાર હોવા છતાં તેને ગધેડાં ઉપર બેસતાં ન આવડ્યું અંતે
તેને ગધેડા સાથે બાંધી દીધી. ગામમાં ભર બજારમાંથી સરઘસ કાઢ-
વામાં આવ્યું શાહબંદરના લોકોના હૃદયોમાં એક પ્રકારનું કુતુહલ
જામ્યું ઠેર ઠેરથી ધિક્કાર ફીટકાર, શરમ! શરમ! ના ધ્વનિઓ
થતા સંભળાતા હતા. આવો કર્મ ચાડાળ ગુરૂ! અરે આતે કેવો
ગોસ્વામી! આપનું નામ બોલ્યું ઓહ! વડ્ડણી સંપ્રદાયની
આવી કુટીલતા! આવો જૂલમ! પોતાની શિષ્યા જે પૂત્રી તુલ્ય તેના
પરજ બદ દાનત! મરો એવા ના લાયક, કુલાંજાર ગોસ્વામીઓ! અરે
ગુરૂઓ! તથાઈ સત્યાનાથ જાઓ. હિંદુ ધર્મનું નખખોદ વાળનારા
ગોમાંછડાઓ આતે કેવા પ્રકારની અધમતા! કાંઈ હહ! ' ખસ આવાજ
ઉઠારો શીવાય ભર બજારમાંથી સરઘસ પર સજ્જ થયેલી આ પાંચે
મૂર્તિને બીજું કશુંએ સંભળાયું નહી. બહુ વારે તેઓના હાલ હતાલ
થયેલા કાળા ચહેરાની બદ શીકસને શાહબંદરથી દુર હાંકી કાઢવામાં
આવી. આ વાન વાયે ઉડી મુંબઈમાંના લેયવાડાધિપતિના કાને પડી.
જીવજીત તો જાંબવાણો થઈ પડ્યો, શું કરવું તેનીજ વિમાસણમાં આવી
પડ્યો, ઘણા લોકોએ પણ જાણ્યું. હ ધુત થઈ રહ્યો, પરંતુ પાપીને
મન તો નવીજ બાજી રચવાનું થોડીક વારે પાછું રુકુરી આવ્યું.

વાંચક! સાવધાન રહો, આવા નરચાંડાઓથી, આવા અધમ
ગોસ્વામીઓથી !

ત્રીજા લેયવાડાધિપતિ ગોસ્વામી શ્રી જીવજીત મહારાજને શાહ
બંદરમાં પોતાની મોકલેલી વ્યભિચારી સેનાને ગધેડા પર બેસાડી
આખા ગામમાં “ હુરીયો ” કરાવ્યો તેની જામર પડી, તેવુંજ આ
જીવજીતજી જીવ-લેણ કારસ્તાનીનું મુખ કાળું ઠીકરા જેવું થઈ
ગયું, શરીરમાંથી લોહી ઉડી ગયું હોયની તેમ ફીકકા થઈ પડ્યા, જાણે
કોઈ આ ઢાંગી અને અનિતિના સાક્ષાત નમુના જીવજીત મહારાજને
કાપી નાંખે તો એક બૂદ પણ લોહીનું ના પડે, એવા શુષ્ક કાષ્ઠવૃત
આવાળા થઈ ગયા, અલમત જીવતો, જેમનો હતોજ એ પાપી ખોળીયામાં

એટલે વધારે પાપ દિશામાં દોરવાયા અને લાગલાજ પોતાના પાપી પટાવતોને મુઝઈનાં બાટીયા મહાજનના ધનાઢય શેડીયાઓને ત્યાં મોકલ્યા અને તે માણસોને ફરમાન કર્યું કે “ફલાના ફલાણા” શેડીયાઓને ત્યાં જઈ તાજીદગી બહુ જરૂરનું કામ છે માટે જલદી લઇ આવો બધુ પુછવુંજ શું ? માણસો તાબડોતબ છુટયા (બાટીયા કોમમાં હાલાઇ અને કચ્છી બને છે તેઓ ગમે તેટલા શ્રીમંત યા મજબુત હોય પણ જો મહારાજનો કોઇ સંદેશો લાવે તો લાગલાજ ગમે તેવું કામ હોય તો તે કામ પડતું મુકીને એક તામેદાર ગુલામ રાકડા માફક હાજર થઈ જાય.) જોત જોતામાં એક પછી એક શેડીયાઓ મહારાજ જીવણજીના મુકાતે આવી પહોંચ્યા, તેઓ એ બને હાથ જોડી પુછ્યું.—

“કૃપાનાથ ! આમ ઓચિતુ શું કામ આવી પડ્યું ! પ્રભુન કાર્યમાં શું આવી નડ્યું !

જીવણ-મેસો સાંમજો હુ કડું તે યાદ કરો, તમે રૂપા માધવજીની કાંઈ વાત બાણી.

મધાવ-(આશ્ચર્યતાથી) નારે ના ! તેદેશમાં ગયો એવાત તો બાણી.

જીવણ-મહારા ફરમાનનું એણે કહ્યું છે અપમાન ! જેથી ઘણુંજ થયું છે મહારું નુકશાન, ત્હમને તે ટુંકમાં જણાવું છું અને પછી શું કરવું તે પણ કહી બતાવું છું.

મધા-કહો કૃપાનાથ ! કહો ! વળી એણે શી કરી આ ખટપટ ? કહો પ્રભુ ! જલદી ખટપટ, નુકશાન અને અપમાન એણે કેમ કર્યું, આપ કૃપાનાથના કામમાં એની આંખે શું તરવયું.

જીવણ-જરા ધીરજ ધરો બધું સાંભળ્યા પછીજ હુકમનું પાલન કરો. ઉતાવળે આંખા પકતા નથી, ધીરે ધીરે ચલનારા થાકતા નથી ફક્ત મુદો ન ચૂકાય, તોજ ધારેલા નીશાને સહેલાઈથી જવાય જીએવાત બની એમ. કે રૂપાની આંખે શ્રી ઠાકુરજીની શેવામાંપુરો પ્રેમ એથી પડી રહેલી અહીંજ કુશળ છે. એ રૂપાથી ના જોવાય. શ્રી ઠાકુરજીની સેવા વળીથી રૂપાને એના ધણીને તાબે ના રહેાયું,

એટલે રૂપરૂપે ફરેબ ભાગ બીજાવી, એની બાયડીને ઘેર લઈ ગયો ગમે તેમ ફેસલાવી, પણ મ્હને તો શ્રી ઠાકુરજીની સેવા કરે તે પર આવે બહાલ, એટલે અહીંથી શેઠાં ઠાસીની સાથે ભેટીયા મોકલ્યા ચાર, પણ ત્યાં તો એ પાંચેને ગધેડા પર કર્યા સવાર અને ફેરવ્યા બહુ ભર બબ્બર આવ્યા એ મોકો વીરૂ મુખે, કહો એમાં શું ના દિવ દુઃખે? મેં જણાવ્યું હતું શાહ પંદરના લટીયા મહાજનને, પણ એમાં મળી બહુનામી મને. એના નિકાલ કરવાને બોલાવ્યા છે ત્હમને, રૂપો મોકલે એ સીને સોજ કળ વગે મ્હને, માટે એવી કંઈ યુક્તિ કરો, અને ગયેલી ચીજને માછી મેળવી મ્હને ધરો.

બધા-કૃપાનાથ ! એમાં અમારું શું કામ છે !

જીવણુ-વાહ ! મારું અપમાન કરવું એ રૂપાનું કામ છે !

ફરમાનને ફેડી દઈ રૂપો રહે સુખ ચેનમાં !

અવગા મહારી મરી, શું રૂપો રહે સુખ ચેનમાં !

એક જથ્થા--કૃપાનાથ ! એની બાયડીને લઈ ગયો ત્યાં અવગા આપની કયાં કરી ગયો !

બીજા--(પહેલાને) કૃપાનાથની રહામે આ શો લવાશે ! રૂપાની વાતનોજ લવાને આરો ! રૂપરૂપે આમ કૃપાનાથનું અપમાન કયું, એ ખરેખર હડહડતું કારમું પગલું લયું.

ત્રીજા--આમ કેમ તમે બોલો છો ! આ તો તમે ઉલટી ધારણે તાળો છો, મહારાજશ્રીને માટે સઉને માન છે, પણ રૂપે જે પગલું લયું તેમાં કૃપાનાથનો સો ગુન્હો કીધો !

૧-૨-૪-૫-વાહ ! વાહ ! લઈ તમે વધણિય ખરા ! આવી વાતો કરતા સ્મરે, જરા શ્રી ઠાકુરજીની સેવા તે કરતી હતી અને એથી તે અહિંજ રહેતી હતી, રૂપાને એથી શ્રી ઠાકુરજીની અદેખાઈ આવી અને લઈ યોગે તેને ગમે તેમ પટાવી, એમાં કૃપાનાથે રૂપાને સુખ સમ બાવ્યો, પણ એ અકર્મીને મહારાજશ્રીનો બોધ ન ફાવ્યો.

પહેલો—પણ હવે એને ચાત બહાર કેમ મુકાય ? જુઓને શાહ બંદરના શેઠીયાઓએ પણ કૃપાનાથને ચોકખું પરખાવ્યું કે આમાં હમારાથી કંઈજ ન થાય.

જીવણ—[વચમાંજ] એટલા મટેજ એનો કંઈ રસ્તો લાવો, શાહબંદરના એ ભાટીયાઓને કંઈ કરી બતાવો.

બધા—[આભા બની જઇ] કૃપાનાથ ! આમાં તો કશી પડતી નથી અમને ગમ કે શી રીતે બળવીએ આપનો હુકમ ?

જીવણ—શું આમ કહી તમારે છુટી પડવું છે ?

બધામાંથી એક—કૃપાનાથ ! આપજ કહોને કે હવે શું કરવું છે ?

જીવણ—એ શાહબંદરીયા મહાજનનો વહીવટ બંધ કરો, તેમના સઘળા વ્યવહારને પરહરો.

વળી એક—કૃપાનાથ ! તેમ ના થાય, દુનીયામાં અપકિર્તી લેખાય.

જીવણ—

કિર્તીને અપ યશ તણી, દરકાર ભકતો ન કરો
આજા ખરેખર પાળવા, નિજ ગુરૂની હેડે ધરો
નિજ નામના એથી બધે, સુષ્ટીમાં ફેલાય છે
ના લોકને પરલોકના, સુખો બહુ લોગવાય છે

બધા—કૃપાનાથ ! કેવી રીતે ! આ તો ઉલટું પીકે, પ્રભુ જવા દોનો એ રસ્તો.

જીવણ—પ્રભુ ! પ્રભુ ! કહીને પ્રભુને અપમાનો છો, તમને કહ્યું છતાં કયાં માનો છો ?

વળી બીજાઓ—આમા છે ઇશ્વરનો હાથ, આ અચોગ્ય થાય છે કૃપાનાથ ! એમા અનીતી દેખાય છે સાક્ષાત.

જીવણ—(ક્રોધમાં) ઇશ્વર ફિશ્વર જવા દયો. આવી નકામી ચાતને જવા દયો,

ફિશ્વર તણા ફંદા મહી, ઇશ્વર ગોથાં ખાય છે
 સ્વયં મેકાય હું છતાં, ઇશ્વર ક્યાં ખીજે દેખાય છે ?
 જો હોય જીતો ઇશ તો, કરું રીસ એ ઇશ્વર પરે
 આજ્ઞાનું પલન કરો, એ ઇશ મુજને શુ કરે ?
 હાકેમનો હુકમ ધરી, લાવો રૂપાની ખાયડી
 ઇશ કે ફીશના ફાંફાં, નહિ ટ.શે ઘડી

અગ્રજનો—કૃપાનાથ ! અમથી તો એ શાહખંદરના ભાડીયાઓને
 વગર વાંકે ન્યાત બહાર ન મૂકાય, આ નિંદ્ય કામથી અમારી કોમ
 વગોવાગ.

જીવણુ—બસ. તમારે મારી અસા માનવાની છે હું મહું અમે તે
 છતા તમારી ફરજ તે કરવાની છે, મહારૂં વચન એજ તમારા જીવનનો
 કાયદો એ શિવાય ના કશામાં તમારો છે કાયદો, બસ બ્રહ્મ સંબંધ
 લઈને સમર્પણ કીધું જીવન અમને, કોમ કે દુનિયાની ગરજ ના કરી
 તમને, તમે સેવક અમારા છો. અમે કહીએ તેજ કરગતુ, ગુરૂ આજ્ઞા ન
 ટળે કદી હોય જો મરવાનું

એક જણુ—કૃપાનાથ ! પણ આમાં તો અમારી નજર પહોંચતી
 નથી, આપની વાત જરાએ ગળે ઉતરતી નથી

જીવણુ—નહિ ઉતરે તો જખરાઈથી ઉતારવી પડશે, નજર નહિ
 પહોંચે તો પહોંચાડવીજ પડશે, હું મારી સત્તા અજમાવીશ, તમે એ
 ભાડીયાઓને ન્યાત બહાર નહી મૂકો તો બળજેરીથી હુંજ મૂકાવીશ,
 તમારી ફરા ગયેલી બુદ્ધિને પણ હુંજ ઠેકાણે લાવીશ, યદં રાખજો કે
 મહારી ઇચ્છામાં હુંજ ફાવીશ,

મધાએ ભાડીયા શ્રીમંતો મુંગાજ રહ્યાં, કરે ડોનો વેપર ખેલ
 નાર ખેલાડીઓ, અ બગડેલ બુદ્ધિના ધર્મ ઢાંગી મેરતામી મહારાજ
 પ્રત્યે ટગર ટગર જોતાંજ ઉભા રહ્યા, વાંચત જોઇ લેખો આ પણ એક
 ભકિત ! શું આવી વ્યભિચારી ભકિતથી ધર્મ નિંદાનો નથી ! અને આ
 વ્યભિચારી-વલ્લભી ગોસાંઇ ખાવા તરફ જોડલો તિરસ્કાર વધુટે તેટલો

સ્વ. શેઠ લક્ષ્મિદાસ ખીમજી

તખેલાનું તોફાન.

વલ્લભ વંશના વઠેલ ગોસ્વામી જીવણલાલજી મહારાજના
વ્યભિચારના વમળમાં 'ચોવીસ ભાટી'આ શેઠ ઉપર થયેલો
જીલમ તે માંહેનો આ એક નર-રત્ન છે. એમની સેવા બગ
વિખ્યાત છે. હીદુમુસલમાનના હુલ્લડ અવસરે થયેલી છે.

અરથાને છે તેનો વિચાર કરો, જો આત્મભલાના તોફાનમાં રૂપા માધવજી એક ભકત હોય અને તેની સ્ત્રી પણ ભકત હોય આ જીવજીવાલજી મહારાજની, તો આ જીવજીવાલજીની તે એક પુત્રી બેઠી અને બહેન સમાનજને ! અને એ બહેન, બેઠી અગર પુત્રી પર બદદાનત ગમનાર ધર્મગાદીપર આરૂઠ થયેલ ગોસ્વામી હોય તો એવા ગોસ્વામીને માટે હરેક સત્યનિષ્ઠ આત્માનો કેવો અવાજ નીકળવો જોઈએ ! આંધળીયા ભકતોની વાતને ગટરમાં ગંધાવા દો. હજી ઘણાંએ આંધળીયાં ભકતો છે જેમાં શવ બહાદુર, જે. પી. એ પણ નથી એમ નહી, તેમ આજે દુનીયામાં સુધરેલી પ્રજામાં ખપતી જે કેલવણી જગ જાહેર છે તેવી કેલવણી પામેલા ડીઝીવંતા એમ. એ. ના મોથાજીઓ પણ આવા ચાંડાલ ચોનિને લજવનાર ગોસ્વામીઓની સખ પોલમાં પોલ થયા છે; તેઓને પણ આ ગોસ્વામી જીવજીવાલજી મહારાજના વ્યભિચારી વર્તન પર થુંકવાનું સુઝશે કે પછી એમજ મનડું બાળીને મ્હો છુપા વશે કે, થઈ ગયેલીને વહેતી મુકો એમ કરીને આંખ આડા કાન કરશે ! પણ એવું માનીને આંખ આડા કાન કરનારાઓ અચુકપણે બાણજો કે, જ્યાં હૃદય સંયમ જેવી કશીએ વસ્તુજ નથી માત્ર એશ આરામ ગાડી લાડી વાડી બંગલા બચ્ચાં કચ્ચાં રાંડવું માંડવું બધીએ કૃપાધીમાં ગુંથાયેલા ગોસ્વામીઓને આ જીવન કાર્ય હોય તો બસ શ્રી ઠ કુરજીની આઠ વાર દર્શન લીલા ઉલ્લી કરવી અને અવનવી છેલ છપીલીઓ નિહાળવી અને પહોળા પગ કરી ચર્ચુ સ્પર્શ દેવરવવા અને મનને ગમી એટલે નિજ પગનો અંગુઠો ઇલેક્ટ્રીક સ્વીચનું કામ કરી લે એટલે શ્રી કૃષ્ણાવતારથી ઇશ્વરાવતારનો સાક્ષાત સંગમ થઈ ચુક્યો એમ માના બિચારી આર્ય અખળા નિજ શીઘળ હોમાવી નાંખી યાવત ચંદ્ર દિવા કરૌ કલંકીણી તરીકે જગ મશહુર, દેશ મશહુર કુદ્દબ મશહુર બની જાય, પણ તે ધર્મની આડમાં આવી. એવી કલંકીણી રમણીના મા બાપો ભાઈ ભત્રીજાઓ જાણે છતાં નાંજ વહે ચૂં કે ચાં જો વહે કંઈ નવું તો બસ ધર્મ ઘેલડાઓ બકી નાખે કે હાય બાપ ! આ તો મુઓ નારિતક નિવડ્યો ! મદીરની ગમે તેવી વાત તે થાય ! કૃપાનાથની, ગોસ્વામી આવ્યાની, અહા આવ્યાની આ મુઓ

નિંદાજ કરે છે, એટલે બિચારાને ઘર બહારજ થવું પડે વખતે કુટુંબના કોમનો લોચ પણ થવું પડે એનું દ્રષ્ટાંત આ તમેલાનું તોફાન અચૂક વાકી પુરે છે, ત્યાં અધર્મજ કહેનાય તમેલાના તોફાનમાં સપડાએલા મુબર્રના ભાડીયા કોમના શ્રીમંત શેઠીયાઓ કે જેમનું નામ આલમ મશહુર છે તેવાઓની પણ જીવણલાલજી મહારાજની શેતાનીયતની રહામે થવાની હિમત નાચાલી, ‘ઓ પ્રભુ ! ઓ કૃપાનાથ ! એમજ કાલાવાલ અને પાર્થના ગુજરતાં બિચારના ચરખે ચડેલા જીવણલાલજીને રહામે ટમર ટમર ભેતાંજ ઉભાં, જીવણજી મહારાજની મુખાકૃતિ તો આવેશ થી કાલ ભઈરવ સમી બની ગઈ, ...ફરી એક વાર જીવણજીએ તે ઢોકોને ધમકી આપતાં કહ્યું.

જીવણ—યાદ રાખજો મહારી આજ્ઞાના પાલનમાં તમારો પ્રાણ સલામત છે. તમે નહીંજ માનો તો તમારો જાન બેખમમાં છે,

બધા—(ઝુંગાજ રહ્યા).

જીવણ—તો જોઈ લ્યો મજા. તમને કંઈ છું હમણા કેદની સજા (મોટેથી) કોણ કોઈ છે હાજર ? (ત્યાં તો બે ત્રણ માણસો ઢોડી આવ્યા)

માણસો—(હાથ ભેડી) જી કંઈ ફરમાન !

જીવણ—આ બધાને કેદ કરે અને ઉતારો તેમનું ગુમાન (આ વાત ચીત જ્યાં થતી હતી તે પહેલી હતી એટલે ત્યાંજ તેઓને અંદર પૂરી દીધા અને બહારથી તાળું મારી દીધું

મહારાજ ત્યાંથી વિદાય થયાં તેમ આવેલા માણસો પણ ચાલી ગયા આ શ્રીમંત ભાડીયા ભાઈઓ અંદરજ પૂરાઈ ચુક્યા.

વાંચન રજ્યારે જીવણજી મહારાજે મુબર્રના ભાડીયા મહાજનના શેઠીયાઓને બોલાવ્યા હતા તે વખત બપોર પછીનો હતો બિચારા લોખા ગા ભાડીયા મહાજન ખરેખર અધઘ્રધાણુજ તો તેમને ક્યાં ખબર હતી કે આવનું તેડું એક ઉપાત એક તોફાન જગાવશે અને પર્મના નામે પુજાતા, મનાતા, ગોસ્વામી જીવણલાલજી મહારાજ

રૂપાળી રૂપાળી ઉપર આશકતું ગાજર થઈ ગયેલા છે તેથી એ રૂપાળીને હાજર કરવા મહારાજ બાપજીની ગોઠમાં નજર કરવાના કુટીલ કાર-સ્તાનના ભોગ થવું પડશે, અને આમ એકાએક દેહ થઈ જવાશે, આ ભાટીયા કેળું અંદર અંદર વિચારમાં ગુંચાચું કે કૃપાનાથની હડમાથી કેમ બચવું, અને ઇજ્જત મોલો કેમ જાળવવો, તેમ ઘર ભેગા શી રીતે થવું ! સઉને એકજ વિચાર એકજ સ્થાનમાં એકજ કાર્ય માટે પલ્લે પલ્લે થતો હતો આ બધામાંથી—

એક-કૃપાનાથની આજ્ઞા માનવીજ ઘટે, નીકર આ સડવાનું જરાએ નહીં મટે,

બીજો—પહેલાને પુષ્ટિ આપતાં હાસ્તો, પ્રભુ આજ્ઞાને લોપાય એને સત્તા છે એટલે એ તો જે કરે તે થાય, એની સામે તો ભલભલા ભુપતિ પાણી ભરે આ તો ગોસ્વામી બાલો જે ધારે તે કરે.

ત્રીજો—(વચમાં) હાં, ખરૂંજ એતો શ્રી મહાપ્રભુ, અમંડ ભુમંડલ। ચાર્યના કુલ દીપક અને આપણે તો આખરે જાતના સેવક, પ્રભુએ આમ આજ્ઞા કરીને આપના પર ખુબ કીધી મહેરમાની, હું તો માનું છું કે ખરેખર એતો મહાભાગ્યની નીશાની એને હાથથી જતી ના કરો, કૃપાનાથને સંતોષી જીવન સાર્થક કરો, અરે રૂપાનું નસીબ ફૂટ્યું છે, પ્રભુનું અપમાન ! હાય ! રૂપલાનું આયુષ્ય હવે પુટ્યું છે.

ચોથો—(કંઈ યાદ આવતાં) સાંભળો ! (બધા ચુપ થઈ ગયા) રૂપાએ પ્રમ્હસંબંધ લીધો છે !

ત્રીજો—હા વળી આજ મહારાજે (જીવણલાલજી) એને પ્રમ્હ સંબંધ દીધો છે.

ચોથો—તો પછી ઝગડોજ કયાં રહ્યો? રૂપો એનો એની બાયડીને લઈ ગયો ! આમાં રૂપાનું કંઈ ચાલશે નહીં, રૂપો કૃપાનાથની સામે કાવશે નહીં.

પાંચમો—પણ હવે આ પણે શું કરવું ? એ રૂપાળી માટે શું આપણે મરવું ?

ત્રીજો-કૃપાનાથે કહ્યું તેમજ કરવું એમની ઇચ્છા પ્રમાણેજ વર્તવું.

બીજો-વાહ ! વાહ ! શું એવું હલકું કામ તે થાય, રૂપો પોતાની સ્ત્રીને ના મોકલે તેમાં તેને કેમ ન્યાત બહાર કરાય !

ચોથો-પ્રમદ સંબંધના આધારે ધન માલ સો પુત્ર પુત્રી આદિ શ્રી આચાર્ય ચરણ એટલે બધુંએ સમર્પણ.

પાંચમો-ઠીક ત્યારે આપણને શું ?

ચોથો-વળી આચાર્ય ચરણતું રમરણ અને નામ બનો. એ ભગવદ્ નામના બદલે સ્વ તમે આમ વાત ચીત ચાલે છે ત્યાં છેક સાંજના મહારાજ અને એક બે હજુરીઆ કલમ અને ખડીઆ સહીત હાથે થયા અને બારણું ઉઘાડ્યું તેવાજ જવણલાલજી મહારાજ તડુક્યા.

ભક્તગણ ! કેમ શા વિચાર પર આવ્યા, આ કાગળ પર સહીઓ કરો એટલે તમે સઉ ફાવ્યા.

૧-(બધામાંથી) કૃપાનાથ ! આજે હમને જવા દો. આવતી કાલ સુધી સુઈત દો. હજુ કરોએ વીચાર કર્યો નથી, વીચાર કરવાનો અમને અહીં જાગે વખત મલ્યો નથી. વીચાર કરીને આવીશું, પછી જે તે નક્કી જણાવીશું.

જવણજી-ઠીક છે બધો વીચાર કરી બે બે, પણ કાલે વહેલા આપજો.

કરમાનને તાબે થઈ

નિજ નામને અમર કરે,

સેવકે તણુ કર્તાવ્ય સમજી

શુદ્ધ વર્ણજીવ જન બનો.

પુષ્ટિ કેશ મર્જમાં

છે બર સૈવા ઉતમ ગણી,

એથી) આચાર્ય ચરણ સેવક

લાવો રૂપાની બાયડી.

ગો ધા લા લ જી ?

વાંચનાર! આ મહારાજને બરોબર નીંહાળ અને મન સાથે

તોલ કર કે પોતમા છુપાયેલા ભીંડી બજારના

આ શાહુ કેણુ છે !

સિંધાંત છે ગુરૂ મંત્રને,
 પળાય હેતે તમ થકી,
 ભકતની ભૂગોળમાં
 તમ કિર્તી અંકાય: સુવર્ણથી.

પાઠક બીજે દીવસે આ અંધ શ્રદ્ધાળુ શ્રામાનો પોતાના બેલને
 પાળવાને જીવજી મહારાજ ત્રીજા બોયવાસધીપતિ રાજના કુટુંબ
 કદમીમાં હાજર થઈ ગયા, એવે સમયે જીવજીભાઈ મહારાજ
 કહેઠયા—

‘કેમ શા વીચાર પર આવ્યા ! સુખના ઉમતા સુખ પર કે
 દુઃખના અસ્ત થતા ચંદ્ર પર !

આમ કહીને તે સઘળાએ શેઠીયાઓ પાસે એક લાંબા કાગળ
 મૂક્યો, અલખત એ કાગળ પર તેઓમાંથી કોઈ સહી કરવા સજી
 નહોતું પણ કૃપાનાથની સામે બોલે કોણ ! ટગર ટગર એક બીજાના
 મોં સામું જોવા લાગ્યા, ઘણાકોના ડોકાં ડોલાયમાન થઈ રહ્યાં હતાં
 બહુ વાર પર્યંત તેમાંથી કોઈના બોલ્યું, ત્યારે ફરી એક વાર જીવજી
 એ શુરાતન ઝલકાવ્યું.

જીવજી—ભકતગણો ! આમ શુભ આમ બેસી રહે આરો કેમ
 આવશે ! કૃપાનાથ ! કૃપાનાથ કહો એ પણ એનું માન ભળવ્યા
 શીવાય કેમ ચાલશે !

બધા શેઠીયાઓમાં જેઓ જીવરાજ બાહુના કરતા કારવતા શેઠ
 ખરાઈ મકનજી હતા તેઓએ કહ્યું—

કેમ મહારાજ ! આ કામ હમ્મરાથી ના બને, આપ કહો એ તેમ
 કરીએ તો લોક નિંદે અમને—પણ પણ કોપે, કૃપાનાથ આપને આમ
 કરવું ના શોભે.

જીવજી—અરે ! મહારા સીવાય હમ્મારો બીજો પ્રભુ કોણ
 સુઓ છે. હું બેઠાં શું હમને અન્ય ઇશ્વરને ઉર ઉભો છે !

મોકુલદાસ—કૃપાનાથ ! આમ બોલવું આપને ઉચિત નથી—
આપ અને આખી દુનીયા એ પરમેશ પાસે કોઈ ચીજ નથી.

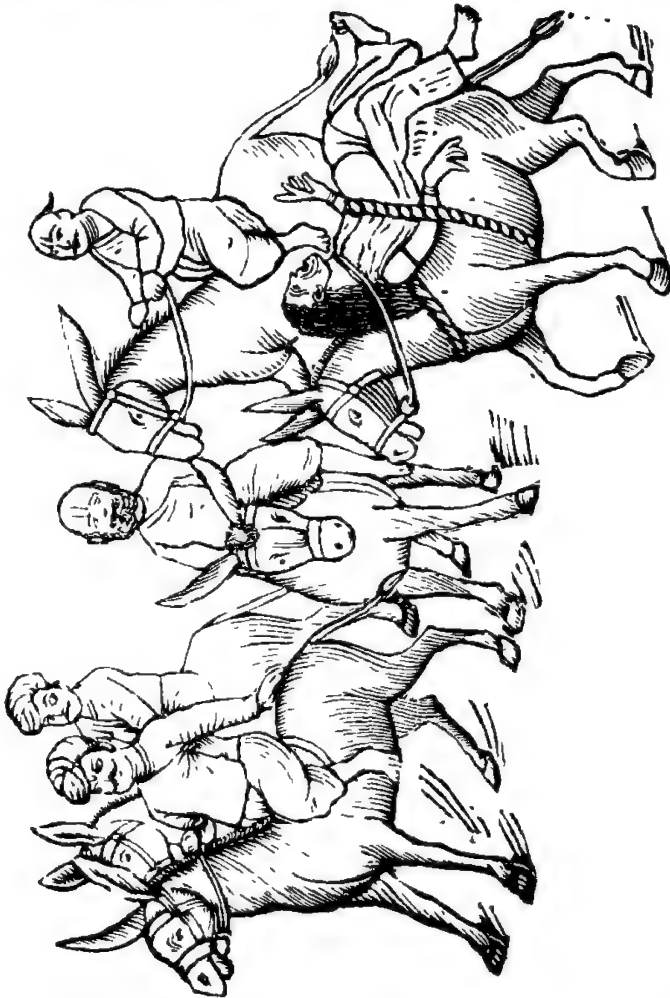
જીવણુ—શું બકો છે, જેમ કહેવે તેમ લેવો છે ! હું કોણ તેની
તહમને ખબર છે ?

ના જોળખું હું ઇશને કે કોણ બીજો ઇશ છે ?
ખાલી લવારી ના કરો એ ઇશ નકામી ચીજ છે !
તમારો ના પ્રભુ બીજો (એ) પ્રભુને જોળખું ના હું
સત્તા મ્હારી ચલાવું છું પ્રભુ તમારો અરે હું છું
માટે માનો અને મારી આજ્ઞાને સત્ય પ્રમાણે.

બધા—એમ બનવું અશક્ય છે.

જીવણુ—તો જોઈ લ્યો હવે મળ, (આમ કહીને પોતાના ભઈ
ચાઓ પાસે આ બધાએ શ્રીમંત શેઠીઆઓને ધકકામુકીથી ઘોડારમાં
પુરાયા. આ વખતે મહારાજે હંટરથી રૂઆબ બેસાડ્યો.

લાખજો કરોડની ઉથલ પાથલ કરનારા ભાટીયા કોમનાં અગ્રેસરો,
શ્રીમંત શેઠીયાઓ વેપાર વણજના કાર્યમાં મહા કુશલ બુધ્ધિવંતા
ઓ, આ કમ ચાંડલ, સેતાન, જ્ઞાનમા ઘંટ, બુધ્ધિમાં બુદ્ધલ, ગુણમાં
ગદ્ગદા એવા ગોલા ગોસ્વામી જીવણુલાલજીના બુલમોના ભોગ થઈને
મંદિરના તબેલામાં કે જ્યાં ઘોડાની અઘાર મુતર, તેમજ બીજાએ
ઢાર ઢાંખરના ગંધાતા છાણુ અને મુતરથી લદબદ થયેલા તેમજ માંકડ
ચાંચડ અને મચ્છરોથી મચ્છીન વાસમા માત્ર ' આંધળી શ્રદ્ધા ' અને
પુષ્ટિમાર્ગનાં ધર્તીંગને ધર્મ, ફરજ માનીને એ ડફોળ શખભારથી
નરકના ખદખદતા કીડા મોકલી આ ગોસ્વામીને 'કૃષ્ણ અવતાર' સમજી
યા તો 'ઇશ્વરના ઇન્જરદાર' માનીને, બીચારા શેઠીયાઓ યું કે ચાં
કર્મા સિવાય. મુંગે મ્હોટે ગુરૂ-ઘંટ-આજ્ઞાને 'શીરોધાર્ય' કરીને સીધા
વ્યા, પૂરાયા ઘોડારમાં, અલબત્ત એ વખતે જીવણુજીના હાથમાં હંટર,
ચાખખો હાટા અટતે વખતે ચાખખાના ચમતકારના ભયે કરીને પણ
શિષ્યો આ ધન્યદયો ઘોડારમાં પુરાયા હોય, ગમે તેમ પણ આ

સીધ શાહઅંદરના બાટીઆ ધીવાલા રૂપા માધવજીની સ્ત્રીપર લટકુ થયેલા
 જોગવામી શ્રી ૧૦૮ જીવણજી મહારાજને રૂપ ના ગામ પોત ના ચાર બેટીયાઓ
 સાથે શેઝાં ડોશી કુટુંબી-શામદારની સરારી હેઠલ સ્વારી મેંકલી હતી ત્યાં
 આ જીવણજી મહારાજના ગાંડુઓ, (બડુઆ) અને શેઝાં ડેશીને ગયેડા
 પર બેસાડીને ગામમાં ફેરવ્યા રાંડ શેઝાંને બેસાડવા જતાં પડી જતી હતી
 તેથી તેને સત્તાવાલાએ ગાંડા સાથે કસીને બાંધી હતી તેજ વ્યભીચારી વર
 મધેડાનું સરખસ.

‘તબેલાનુ’ તોફાન.

જગ મશહુર અને મુઝઈના માનીતા નર રત્નો ભાટીયા કોમતું નાક,
હોવા છતાં પણ આ કટોકટના અવસરે રાંક બની તબેલામાં કેદ પડયા.

“ થોડારમાં બાંધી પુરીને ચાબખાઓ મારતા ”

એ લીટીનો સ્વાદ પુરાયેલા શેઠીયાઓ ચાખેજ, એ નિર્વિવાહજ
હતું એ કેદખાને ખરેખર આ ધર્મ લોળા શેઠીયાઓનો એ દિન
ફેલોજ, કારણ કે પોતાના રહેઠાણેથી જ્યારે મંદીરે જીવણજી મહારાજ
ની આજ્ઞા મુજબ આવેલા ત્યારે પોતાના પુત્ર પરિવાર ભાઈ ભાંડુ કે
કોઈને એમ તો નહીજ ખબર દીધી હશે કે, મંદિરના મહારાજ જીવણજી
ની મહેકાણમાં અમે જકડાઈ જઈશું. કેદખાને પડીશું, એથી તમે બધાએ
તપાસ કરવા નીકળજો આવજો અને શેતાન મહારાજને તમે બહાર
નાઓ જખરી શીકરત આપજો અને અમને સહી સલામત પાછા
છોડાવી સાવજો.

કેદખાનામાં, અરે ! થોડા અને બીજાં જાનવરોની અઘાર મૂતરથી
લકબદ થયેલી, માંકડ ચાંચડ મચ્છરોથી ખચ્ચ થયેલી ગંધાતી ઘાઘર
માં મુઝઈના નામચીન જગ મશહુર અને ભાટીયા કોમના મહાવીર
અને વેપારના અઠંગ ખેલાડી, ચોવીસ શેઠીયાઓ આ જાદવી જીવણજી
ગોસાંઈના નરખીશાચી કારમા કુર કારસ્તાનના લોગ બની પૂરાયેલા
છે, એનાથી હવે પોલ વાંચનારાઓ જરાએ અબણુ નથી આ શેઠીયાઓ
ને એક આખી રાત્રી તે એ દુર્ગંધવંતા તબેલામાં ભુખ તરસમ ટલવ
લતા આકુલ વ્યાકુલતામાં ગાળવી પડી. આ દરમ્યાન એક અનિ
અચંબા ભરેલો આ ચોલા ગુરૂ દેવની પ્રમાણે સાક્ષાતકાર થયો તે
ચોવીસમાંના થોડાકને લાગેલો એવો બનાવ બન્યો. ખરેખર આજે પણ
જો કોઈ બાવા ધર્મ ઢાંગી ધુતારા, પાખંડી, સેતાનના સાથીગાર ધર્મા
ચાર્યોની છાતી પર ધર્મ સાચાસાચ કહે અને પછી એ કહેનારને કુદ
રતી રીતે સ્વાભાવિકતા માથું દુખે અગર ઉલટી અથવા ઠેકર
જેવો કંઈ અકરમાતિક બનાવ બને અને તે જાહેરને બખર પડે તો જરૂર
એવા ધર્મ ઢાંગી ગુરૂઓને સાચું કહેનાર પર એજ રીતના વડય
વર્ષા ચાલુ થઈ જાય છે કે, જોયુંને મહારાજને, ગોસાંઈ બાલકોને યા

અમ ગુરૂને પેલાએ આમ કહ્યું, આવું લખ્યું, તેથી તાવ માથું દુખવાનો અને પીડાનો ભોગ થયો, મહારાજ તો પ્રભુ ! ઇશ્વર ! કૃષ્ણાવતાર એમને તે કંઈ કહેવાય ! એ તો જે કરે તે નિર્લેપતાથી, નિષ્કામનાથી અને કેટલુંક તો તેઓ લીલા કરે છે મનુષ્ય-કોટીને બોધ હંપ થઈ પડે, એટલા માટેજ આવી ઉટ-પટાંમ વાતો ધર્મ ઢાંગી ડફેલ અને શંખ ભારથી ગોલા ધર્મ ગુરૂઓના અને ચોસાંઈ બાવલાના પાપી પંજામાં સપડાયેલ ધર્મ ઘેલા શિરચો કરી રહે છે. એથી હરીને બીચારા ગુરૂઓના પાપકર્મ તરફ આંખ આડા કાન કરે છે તેવી રીતે મધ્ય રાત્રીએ એ ગંધા તા તબેલાના છાપરામાં અચાનક આ શેઠીયાઓની દૃષ્ટિએ એક લટકતો સાપ પડ્યો કે, તરતજ કેટલાક તો થરથરાટ અને ગભરાટમાં ધાયલ થયા-“ઓય બાપલા ! વળી આ શો અમત્કાર ! આ તો સર્પનો સાક્ષાત્કાર ! ઓ પ્રભુ ! પ્રભુ ! હવે શું થાય ! ઓ શ્રીજી બાવા આ આફ તથી કેમ બચાય ! અરે જુઓ ! જૂઓ ! કેવો હાલે છે, અરેજ આ તો મહારાજનું કહ્યું ના માન્યું એથી મહારાજ સર્પ વેપે કરડવા આવે છે. બચાવો ! બચાવો ઓ નાથ ! હારે ધાઓ ! ધાઓ !” અ.મ બિચારા અંધ મધ્યામાં સપડાયેલા ભાવિકો ગભરાઈ ગયા.

એક જણ-આમ ગભરાયે કંઈ આરા ન આવે, એ તો મહારાજ ના ચરણે નમ્યા સીવાય કોઈ નહી ફાવે. મહારાજનું કહ્યું માનો, નહી તો નિશ્ચયથી કહું છું કે આમાં મોતજ પરમાણો.

બીજો-જુઓ ! જીવણજી મહારાજ રૂપાની બાયડી માટે સાપ થયા, જલદી મહારાજને બોલાવો નહી તો ભોગ મળ્યા. મહારાજને કહો કે કૃપાનાથ ! આપનું ફરમાન હમારે કબુલ છે. આપ જે આજ્ઞા કરો તે અમારે મંજુર છે.

આમ જેને જેમ ફાવ્યું તેમ ગભરાયેલા હૃદયે ઉભરા ઠાઠવા લાગ્યા, આ બધુંયે શેઠ લક્ષ્મીદાસ ખીમજી, શેઠ ગોકુલદાસ તેજપાળ, શેઠ ખટાઈ મકનજી અને ખીજ કેટલાક શાણું હતા તેઓએ ખીયેલા લોકોને આશ્વાસન દીધું કે ‘અરે ભાઈઓ ! આમ ગભરાવો છે શું કામ ! આવી જગા તો સાપ વીંછીઓનું જ ધામ. એમાં જરાએ ન

હારા હામ, અને એ પાપી મહારાજના બુરા કામને ઉતેજન મદદ
 હકને બગાડો ના તમારું કુળ નામ. જરા ધૈર્ય ધરો, વિચાર કરો મહા-
 રાજની આજ્ઞા અધીત છે, તે તમારે, તમારી કેમને આપા સમાજને
 કરવું અનુચિત છે, છતાં ગભરાઓલા બીજા શેડીયાઓને ધીરજ ના
 રહી, અને ધીરજ દેનારાઓને કહેવા લાગ્યા—

“ તમે તો તદન નાસ્તિક છો, તમારી નજર સામે આ સાપ
 છે છતાં.....”

એક શેઠ—ભાઈઓ! જરા વિચારો તો ખરા! તમે હોકાચે કૃપાનાથને
 સાપ કહયા, શું રૂપાની બાયડી માટે કૃપાનાથ સાપ બન્યા ? ત્યારે શું
 જીવજી મહારાજને ઉત્તમ માનવ દેહ તો નિર્થક ગયો ને? એમન
 લકતોને તાબે કરવાને રહ બાતાલ થયોને? અને હવે શું સાપના રૂપે
 કરડવાનો લય બતાવે છે? મ્હને તો તમારા જેવા ખાડરીયા વેદાઓ પર
 દયા અને હસવું બન્ને આવે છે. જરા શરમાઓ! કળાઓ! સાપને
 જીવજી મહારાજ ન કહે, અવબન મહારાજ પોતે અત્યારે સર્પ જેવા
 લાગે છે. જીઓની, રૂપાની પાસેથી એની બાયડી માગે છે. મહારાજ જેવા
 છાંદર ઉદરના છુમંતર જાણતા હોય તો રૂપાની બાયડી જેવી બીજી
 કેમ ઉભી કરી દેના નથી? આમ એક શેઠ વાત કરી રહયા છે ત્યાં વગી
 બીજાએ ડબકુ માથું અને પેલા શેઠને બોલતાં અટકાવીને—

બીજો—પણ સમજે કેમ નહીં? એ તો ભુતલપરની લીલાનીજ
 લકતોની લકિતની થરમોમીટર જીવે છે, અને એમને ક્યાં નવાઈ છે
 ગમે તંતુ રૂપ ઉભુ કરવું, લેવું, એ બધું એ બને, અને બનાવે એમની
 પાસે કોઈ ના કાવે, રૂપાની બાયડી જેવી બીજી બાયડી ઉભી કરવાની
 લીલા નહીં કરવો હોય અને જે છે હયાત અને હાજર તેજ શ્રી કાકુરજીની
 સેવામાં રાખવાની હોય, આપણે કોણ માત્ર એ મહાપ્રભુઓની કલ
 વીકલ કલાને પામનાર જાણનાર ?

આ વખતે પેલા શેઠ જે સમજાવી રહયા હતા, તેઓને હુંથ થયુંજ
 હોવું જોડું જોડું, કરણ મૌન હતા થોડીવાર, અને એથી ઉદગાર પણ
 મુખપાટેથી નિકળ્યા હોવા જોડું એ કે ‘ઓ પ્રભુ!’ આ તે ધર્મ! કે ધર્મ ના

પડે, એ ધમ ના બહાને શેતાનો અને બહમાસોને હાથે આર્ય રમણીના અમોલ શીયળ લુટવાની પીછાચ લીલા ! પ્રભુ ! આવો સીતમ ! આવો મજબૂ ! આ ભારત ભુમિ કે, જે લગવાનની લગ્ન જૂનિઓને બંધન મનાય છે એવી પવિત્ર ભુમિમાં આ સીતમ ના થવા દો !” બાદ બીજા શેક પાછા બોલવા લાગ્યા.

બીજા—હવે બોલતા નથી! મનમાં ને મનમાં ચલાવો છો ખરું છે હવે તમે બોલોજ ક્યાંથી ?

પહેલા—ખરું છે ધર્તીગોના શર્ટીંગો આજે ત્યાં બેસાડાનું હોય ક્યાંથી ? એટલામાં એ શેડીયાની નજર છાપરામાં પેલા લટતા સાપ ઉપર ગઈ એ વખતે સાપ તો આ ચોવીસ શેડીયાઓની જાગે હરકાર સરખી પણ કરતો નથી તેમ ગુમાનમાં ડાલતો ડાલતો બીજી નરક પ્રભાણ કરવા લાગ્યો, એથી એ શેડે બીજાઓને ધીરજ આપતાં કહ્યું.

‘ના ગભરાઓ ! જુઓ એ બહા દુર થઈ જાય છે, ખરેજ, બીજાઓ, ઠેકીયાં સાપવાડી જગા પર ઠેરવે એટલામાં તો સાપ બાગા ચહ પલાયન થઈ ગયા ! ક્યાં ગયા ! ક્યાં ગયા ! ઘડીભર એજ ગડમથલ થઈ રહી, એટલામાં પડેલીયું થઈ ગયું હોવાથી જીવણ બાવા (મહારાજ) બીજા બે ચાર લકઘારીઓને લઈને એ નબેલે આવી ચડ્યા અને બારણું ઉઘડ્યું, તબેલામાં ભુખ તરસ ઉધ બધા પર પાણી ફેરવીને હીર્ષ અને લઘુ શંકા ને શંકામાં રાખી બેઠેલા ચોવીસ શેડીયાઓ હતા તેમાંના સાપ બાવાને જોઈ ડરી ગયા હતા તેઓ જીવણ બાવાને જોઈ ન્યલ ન્યાલ થઈ ગયા એકેક આધ પાછા થતા સાયકલની ચેન ગીશાલ ગોઠવાઈ ગયા, મરદોન તો બાણે મેદાનજનાં એવો મૂળને રંગ એ ચોવીસમાંથી કેટલાક શેડીયાનો બીલી રહ્યો હતો.

જીવણ—(શેડીયાઓને બાવરા બાવરા થયેલા જોઈને) કેમ શેડીઆ શા ગભરાટમા દો ? ક્યા ઉત્પાતમાં છો ? કં? વિચાર કર્યો ?

કેટલાકે—કૃપાનાથ ! એમા વીચાર શો કરવાનો ! તાંબે છીએ એજ વિચાર, આપની આજ્ઞા મુંજબ વર્તવાનો.

જીવણ—તો...આ કાગળ અને કરો સહીઓ ને પછી થાઓ કામ કરવાને આગળ. જેથી શાહખંદરવાળાને ઉતરે અભીમાન અને લેખે લાગે મહારૂં દરમાન, (આમ કહે છે ત્યાં બે ત્રણ શેઠીયાઓ વચ્ચે આવી બોલવા લાગ્યા.

એક જણ—મહારાજ ! સહી ફહી રહેવા દો, અમારી ઇજ્જતને કાઢ ના દો.

જીવણ—હજી તમારૂં આ ગુમાન ! શું મારા દરમાનનું હજી કરે છે અમાન ?

બીજો જણ—આપનું દરમાન અધમ છે, એને તાબે થવું એજ પાપ કર્મ છે.

જીવણ—તમને મહારી આજ્ઞાને તાબે કરીશ, મહારી ઇચ્છા મુજબ હું વરતીશ. મહારા કામમાં કોઈ આડે આવી શકશે નહીં. અને કોઈ આવે તો ફાવી શકશે નહીં.

એક જણ—મહારાજ ! આ બોલવું અહંકારી છે, અમારો તમારો અને સહીનો એક મોટો ઉપકારી છે, એનેજ સઉ તાબે છે.

જીવણ—અરે ! હું શું કોઈને તાબે છું ? હ.....ઓફ ! આચાચ મહાપ્રભુનો વંશજ છું. છતાં એવો કોણ મુઓ છે કે જેણે હું તાબે છું !

ત્રીજો જણ—મહારાજ આ ધાંધલ રહેવા દો, આ કાગળમાં શું છે તે બોવા દો.

જીવણ—એમાં શાહખંદરવાળાને મહાજન બહાર મુકવાનો ઠરાવ છે, તેમાં તમારી સહીઓ લેવાની ભારી મુસાદ છે.

બધાએ—તેમ કદી નહિ બને.

જીવણ—(ગુસ્સે થતાં) તો નહીં છેડું તમને, (પોતાના સીપાઈઓને) લાઓ ચાલુક ! (બસ ચાલુક હાથમાં લઈને જેમ શેતાન ફરે તેમ આ ધર્મ ગુરૂ, ગેરવામી બાવો, ભાટીઆઓને સ્વર્ગ પહોંચાડનાર ઇશ્વરનો

ઈન્નરદાર વામ માર્ગી મહા-પ્રભુ વલ્લભ-વિકલેશના વઠેલ વંશનું
 જીવણુ મહારાજનો હાથ આ ચોવીશ શેઠીઆના બરડા પર ફરવાને
 તરવરી રહ્યો, અરે ! શરૂઆત પણ કોઈ કોઈ બગડા પર કરી દીધી-
 બસ, પછી પુછવું શું ! આ ચોવીશ શેઠીઆઓમાં માત્ર ત્રણ ચાર
 શેઠીઆઓ મહારાજ જીવણુના દૃષ્ટ વ્યાખ્યાયારી ફરમાનને લેષ પણ
 તાળે થયા નહી. પરંતુ બાકીના એકવીશ શેઠીઆઓએ ચાલુકનદ
 ફટકાના મારને નહી સહન કરી શકવાથી જીવણુના જીવમી દોરને
 તાળે થયા અને શાહબંદરના ભાટીઆ મહાજનને મહાજન બહાર
 કરવાના લખતપર એક પછી એક સહીઓ કરવા મંડી પડ્યા. જેમ જેમ
 સહીઓ થતી ગઈ તેમ તેમ એ શેઠીઆઓને મુકત કરી દેવામાં આવ્યા.
 અંતે પેલા ત્રણ ચાર શેઠીઓને ખુબ દમ દાટી અને માર ફટકાની
 ધમકીઓ દીધી પરંતું એ વખતે આ ત્રણમાંથી એક શેઠે ફાટી આંખે
 કહ્યું:- મહારાજની બરોબર સામે આવીને કહું-

“મહારાજ ! હવે તમારો મીનજ હાથ કરો, અમે જોઈએ છીએ
 કે હવે તમે અમને કેટલોક વખત રાખી મુકો છો, હમણાં આ વાત
 ની પોલીસને ખબર કરી દઈએ છીએ, અત્યાર સુધી અમે એમજ
 માનતા હતા કે આપ કૃપાનાથને વિનવીને જણાવવું, પરંતુ આપનું
 હૃદય પાપાણુ છે જરાએ અસર થતી નથી, એથી હવેજ તમને ખબર
 પડશે” ‘ આ શબ્દો મહારાજ જીવણુના કાને પડતાજ અને પીલી
 પાઘલીનું નામ યાદ થતાંજ જીવણુની ધોતી સાવ ઢીલી થઈ ગઈ અને
 એક બાહુક, મુઠ, બેલકુદની માફક એ લોકો તરફ જોતોજ રહ્યો. આ
 ત્રણ ચાર શેઠીઓ સમજી ગયા કે મહારાજના મોતીયાં મરી ગયાં છે,
 પોલીસનું નામ દેતાં આ બેલકુદ જોરવાળી ઢીલી પોલો થઈ ગયો છે,
 એજ એનું પાપ એના કપાલ ઉપર તરવરી રહ્યું છે, માટે આ લાગ છે
 એમ ધારી એક જણે કહ્યું-

‘ચાલો ! ભેઠએ છીએ, આ મહારાજ શું કરે છે’ આમ કહીને પેલા ત્રણ ચાર શેઠીયાઓ તબેલામાંથી જરાએ કોઈની અટકાવતા સીવાય બહાર ચાલી ગયા, મહારાજ એમના સામું એકી ટસે ભેઠ રહ્યો.

વાંચનાર ! આ ત્રણ ચાર શેઠીયાઓ બીજા કોઈ નહીં પણ જન્મ પ્રતીના ખાસ અંકમાં બહાર પાડેલાં મુલક મશહુર મુબઈના અગ્રમુખ વેપારી ભાટીયા કેમના નર રત્નોજ હતા, ત્યાર બાદ આ શેઠીયાઓએ મંદીરમાં પોતાના જીવનમાં પગ મૂક્યો નથી, અને એમના કોઈ પણ બારસદારો મંદીરો તરફ ભાગ્યેજ પોતાની જમણી આંખ ફરકાવતા હશે.

આવો. આવો. આવો. અને આવો.

હીરોડીરીયા જેવા જકડી દરદોથી હેરાન થતા ભાઈ અને
બહેનોના માટે અકસીર ઇલાજ.

એક મહાત્માની પ્રસાદીનો અદ્ભુત અ મ ત્કા ર !

સેંકડો માણસોના આશીર્વાદ લઈ ક્રોડ પામેલી જંગલની જડી
ખુટી ઉપરના દરદથી પીડાતા ભાઈ બહેનોને ખાસ નમ્રતા પૂર્વક ભલામ
ણ કરવામાં આવે છે કે વાઈ, ગેથું, ફેફડે, અને (તાણ) શરીરનું ખેંચા
વવું. આવા અનેક દરદો ઉપર આ એકજ વસ્તુ અમત્કારીક રીતે અસર
કરે છે, જુનામાં જુનો વીસ વીસ વરસના દરદો નાખૂદ કરે છે, પરંતુ
કોઈ પણ જાતની પાળવી પડતી નથી, ગરીબ માણસને ફ્રી આપવામાં
આવે છે.

આ દવાથી નીચે મુજબ રોગોનો તદ્દન આરામ થાય છે, પેટના
તમામ જાતના દરદો જેવા કે લોહીના પ્રદર નિયમીત અટકાવ ન આવ
તો હોય તો કમ તાકાત, પાચન શક્તિ વીગેરે તમામ દરદોને તાત્કા
લીક ફાયદો કરે માટે દરેક ભાઈ બહેનને આ દવા ખાસ લેવાની ભલા
મણ કરવામાં આવે છે.

સંધીવાનું તેલ.—અમારું નેત્ર વાપરવાથી શરીરમાં સાંધાના
દુખવા. કમરનું પકડાવવું, સંધીના અગર શરીરમાં કળતર તમામ
દુખવાનો કુદરતી અસર કરી નાખૂદ કરે છે, એક વખત વાપરી ખાત્રી
કરો, બીજા દરેક દરદોની દવા બહુ કાળજીથી કરવામાં આવે છે, દેશી
દવાઓ તથા દેશ હીકમતને ઉત્તેજન આપવું તે દરેક હિંદવાશીની
ફરજ છે. હીરોડીરીયાની દવા ઇબીની કી., ૪-૦-૦

સંધીવાનું તેલ ખાટલી આંઉસ ૧-૮-૦

મળવાનો ટાઇમ—સવારના ૮ થી ૧૨, અને સાંજના ૬ થી ૯ સુધી.

લી. આપનો,—કવિ ભોગીલાલ પાટણકર.

છીપી ચાલી, નં. ૨૯ હાજીઆહમદ હાજીમહમદનો માળો,—મુંબઈ.

વડોદરા શાળાની લાયબ્રેરીમાં માટે મંજૂર થયેલું સચિત્ર.
હીખોટીઝમ અને મેરમેરીઝમ અથવા છત્તું વરીકરણ.

જ્ઞાતા—જવેરી સંકિરચંદ માણેકચંદ ઘડીયાળી
અનંતવાડી, બુલેશ્વર મુંબઈ નં. ૨.
કિમ્મત રૂ. ૮ આઠ.

અનુક્રમણિકા.

પ્રકરણ ૧ શું

હીનોટીઝમ એ શું છે ?
એ વીધા નવી નથી.
બીજા પર સત્તા ભોગવવાની ઇચ્છા.
હાંવી શકતી.
અજ્ઞાનનો પ્રતીકાર.
વશીકરણ વીધા.

પ્રકરણ ૨ શું

હીનોટીઝમ એટલે શું ?
વીધાયક.
કૃત્રીમ નીલા.
વીધેય.
સુચના.
ત્રણ પ્રકાર.
ઉંચ કેમ ઉત્પન્ન થાય છે ?
નજરબંધી
ગુપ્ત શકતી
વીચાર મોભાં
વીચાર છાયા
ગુપ્ત આકર્ષણ તત્વ

પ્રકરણ ૩ શું.

ફેતેહ મંદ વીધાયક કેમ થવાય ?

પ્રકરણ ૪ શું.

હીનોટીસ્ટની લાયકાત
પેટને તાંદુરસ્ત રાખવાનો ઉપાય

૧૧૧ ન હૃદય બનાવવાની ક્રીયાઓ
મજબુત ફેરસાં બનાવવાની ક્રીયાઓ

પ્રકરણ ૫ શું.

આંખનું આકર્ષણ યાનેવશીકરણ
આંખનું આકર્ષણ વધાવનારી ક્રીયા
ત્રાટકે સીદ્ધ કરવાની વીધી
ત્રાટકે સીદ્ધ થતાં દેખાતાં દેખાવો

પ્રકરણ ૬ શું.

પાણી કેવી રીતે પીવું

પ્રકરણ ૭ શું.

પ્રાણ આકર્ષણ
પહેલા અઠવાડિયા માટેની ક્રીયા
ઈંદ્રિયોના ખવાય
બીજા અઠવાડિયાની ક્રીયા
ત્રીજા અઠવાડિયાની ક્રીયા
ચોથા અઠવાડિયાની ક્રીયા

પ્રકરણ ૮ શું.

સંકલ્પ બળ મજબુત કરવાની ક્રીયાઓ
કસોટી
સાત ચકો
સૂર્ય ચક્ર
સુષ્ક ચક્ર કેવી રીતે પ્રકાશે છે ?
સુષ્ક ચક્રનું સ્થાન
પેટ પર આધાર

ઓજસ અને માજ ન ક'યા
સુચે ચક્ર શું કરે છે!
સુચે ચક્ર પ્રકાશીત કરવાની કીયા

પ્રકરણ ૯ મું.

હી'નોટીસ્ટે શરૂઆત કેમ કરવી ?
સંકલ્પ બળનો ઉપયોગ
આત્મવીશ્વાસ ખીલવવા માટેના
અખતરા

ઉંઘ લાવવાની જરૂર નથી
નીબ્રુજના પર વીજ્ય
વીધેયનો સહકાર
અત્રત માણસ પર અખતરા, ૧ લો
પ્રયોગ

‘ હાથ ઉંચા કરો ’
શબ્દોની અસર
પહેલા અખતરાની શરૂઆત
પડવાની લાગણી
ઢરેકપર અજમાવો
બીજો પ્રયોગ—પાછળ પડવાની કસોટી
ત્રીજો પ્રયોગ—જે હાથે છુટશે નહી
ચોથો પ્રયોગ—અંધ આંખો ઉઘડશે નહી
વીધેયનો વીશ્વાસ
પાંચમો પ્રયોગ—પોતાનું નામ બુલતો
વીધેય

વીધેયને કહ સ્થિતિમાં ઉભો રાખવો
વીધેયને પોતાનું નામ કેમ યાદ
આવતું નથી
છઠ્ઠો પ્રયોગ—હાથનો પ્રયોગ

હાથ બળે છે
ઠંડા હાથ અને પગ સારા કરવાના
ઉપાય

પ્રકરણ ૧૦ મું.

સુચન
હી'નોટીસ્ટે સુચનનો ઉપયોગ કેવી
રીતે કરશે

પ્રકરણ ૧૧ મું,

નીદ્રા લાવવાનો અખતરો

પ્રકરણ ૧૨ મું.

મોઢ નીદ્રા લાવવાના ૧૦૧ પ્રયોગો
૧ રેડીઓ હી'નોટીક બોલ
૨ હાથના અંગુઠા મારફતે અપાતાં
સુચન

૩ નાક સુધી અંગુઠાનો ઉપયોગ
૪ નખ ઉપર દષ્ટિ
૫ આરસીથી નજરબંધી
૬ બાટલીથી મોઢ નીદ્રા
૭ મીણબતી પર ત્રાટક
૮ જે દષ્ટિ મેળવીને વશ કરવાની કીયા
૯ ચોરડાની છત પર જોવાથી આવતી
ઉંઘ

૧૦ આંખની કીકીમાં જોવાથી આવતી
મોઢ નીદ્રા

૧૧ હીરા પર જોવાથી આવતી ઉંઘ
૧૨ પાણીના ગ્લાસ પર જોવાથી આવતી
ઉંઘ

૧૩ આરસીનો પ્રયોગ

૧૪ મસ્તક પર માર્જન આપવાથી

આવતી નીદા

૧૫ હીવાસળીથી મોહ

૧૬ નખની ગણતરી કરતાં આવતી ઉંઘ

૧૭ પેન્સીલથી ઉંઘ લાવવાની રીત

૧૮ નસને દબાવે ઉંઘ લાવવાની ક્રીયા

૧૯ ફોટો ભેતાં આવતી ઉંઘ

૨૦ આંગળીના હલનથી આવતી ઉંઘ

૨૧ બે હાથ પકડી ઉંઘ લાવવાનો પ્રયોગ

૨૨ માર્જનથી ઉંઘ

૨૩ આંગળીના ટેરવા પર દણ

૨૪ ઉભા ઉભા ઉંઘ

૨૫ પાછળથી માર્જન

૨૬ અંગુઠાના માર્જન

૨૭ પહેલી આંગળીએ

૨૮ હીરાની વીંટીનો પ્રયોગ

૨૯ આંખોમાં ભેવાથી ખેંચાતો વીધેય

૩૦ વીધાયક વગર મોહ નીદામાં

પડતા માણસો

૩૧ રેડીયો હીપ્નોટીક બોલ (૨)

૩૨ સુચનનો વીચીત્ર પ્રયોગ

૩૩ એક સરખા સુચનની અસર

૩૪ મીઠી મુગંધી

૩૫ સારા વીધેય શોધી કાઢવા માટે

૩૬ અંગુઠાનો અખતરો

૩૭ હાંતોનો પ્રયોગ

૩૮ ઉભા વીધેય પર પ્રયોગ

૩૯ નખ ઉપર દબાવું કરવાથી આવતી ઉંઘ

૪૦ હાથ પકડાવીને ઉંઘ લાવવાની રીત

૪૧ આંખોનું ચીત્ર ભેવાનો પ્રયોગ

૪૨ 'નીદા' શબ્દનો ઉપયોગ

૪૩ મગજ નીચેના ભાગ પર લક્ષ

૪૪ મસ્તક પર ટકોરા

૪૫ વીજળીક બતીથી આવતી ઉંઘ

૪૬ હાથની નાડીના ધબકારાનો ઉપયોગ

૪૭ આંખ દબાવવાથી આવતી ઉંઘ

૪૮ નખને દબાવવાથી આવતી ઉંઘ

૪૯ અદ્યનો પ્રયોગ

૫૦ હાથેલીથી આંખો બંધ કરવાનો પ્રયોગ

૫૧ નીદામા ઘડીયાળના ટકોરાનો

ઉપયોગ

૫૨ વાટકાનો ઉપયોગ

૫૩ સંખ્યા ગણવાથી આવતી ઉંઘ

૫૪ લોહચુંબકનો નીદા લાવવામાં

ઉપયોગ

૫૫ માર્જન—પાસ્ટ્રીસ આપવાથી

આવતી નીદા

૫૬ માથું ફેરવવાનો પ્રયોગ

૫૭ લોહચુંબક હાથમાં પકડવાથી

આવતી નીદા

૫૮ ચાવીનો વીચીત્ર ઉપયોગ

૫૯ ચાવીનો બીજી રીતે વીચીત્ર

ઉપયોગ

૬૦ વીજળીક બેટરીના કરંટ

૬૧ ઘડીયાળના સેકંડ કાંટાથી આવતી નીદ્રા

૬૨ ખગાસાં ખાઓ

૬૩ જીલ અને આંગળીઓનો ઉપયોગ

૬૪ ટાકણીનો ઉપયોગ

૬૫ ઉંઘનો ઢાંગ કરતાં આવતી ઉંઘ

૬૬ એકથી સો ગણો

૬૭ મંત્રેલા ચોખા

૬૮ રંગની આંખોપર અસર

૬૯ ઇંટોની ગણતરી

૭૦ પુરતકનો પાઠ

૭૧ હાથો પહોલા કરવાથી આવતી નીદ્રા

૭૨ કાનમાં આંગળી મુકવાનો પ્રયોગ

૭૩ મધુર અત્તર

૭૪ છતના ખુણા ગણવાનો પ્રયોગ

૭૫ જીલ ખહાર કાઢવાનો પ્રયોગ

૭૬ રખર ખોલ અથવા કીકેટ ખોલ

૭૭ આંગળીઓ ભીડવાનો પ્રયોગ

૭૮ શ્વાસ લેવાથી આવતી ઉંઘ

૭૯ પાછળ જોવાનો પ્રયોગ

૮૦ માથાના વાળની મદદ

૮૧ તાંબાના તારનો ટેલીફોન

૮૨ કસરત મારફતે ઉંઘ

૮૩ ચાંદલા મારફતે પ્રયોગ

૮૪ શરીર થાળવાથી આવતી નીદ્રા

૮૫ સફેદ કાગળનો ઉપયોગ

૮૬ ધડીયાળનો એક વધુ ઉપયોગ

૮૭ ખજવાળવાથી આવતી ઉંઘ

૮૮ એક નવી રીત

૮૯ પાણી પીવાથી આવતી ઉંઘ

૯૦ આંખોમાં દવા નાંખવાનો પ્રયોગ

૯૧ કાગળ પર લખતાં લખતાં આવતી નીદ્રા

૯૨ નાક પકડતાં આવતી ઉંઘ

૯૩ આંખો અને કાન દાખવાથી આવતી ઉંઘ

૯૪ આંખનો વીચીત્ર પ્રયોગ

૯૫ ગરમ લખોટાનો પ્રયોગ

૯૬ કપાળ પર સીકકો મૂકવાનો અખતરો

૯૭ અનુકરણનો વીચીત્ર પ્રયોગ

૯૮ માથાના લોહીનો પ્રયોગ

૯૯ ગરમ રૂપીયાની કરામત

૧૦૦ પીંછાથી થતો પ્રયોગ

૧૦૧ હાથમાં પસ. ૨ થતા વીજળીક કરંટ

પ્રકરણ ૧૩ મું.

ગુપ્ત ખુલાસા

પ્રકરણ ૧૪ મું.

આઠ હાથમાંથી સારો વીધેય કેમ

મેળવાય ?

પ્રકરણ ૧૫ મું.

તાંદાસ્થા

એક મન કે બે મન ?

આંતર મન

કુત્રીમ અને ખરી નીદા

પ્રકરણ ૧૬ સુ.

માર્જન ક્રીયા અથવા પાસ કરવાની રીત

ઝોજસની આપ લે
પ્રબળ અને નીર્મળ શરીર
માર્જનના બે પ્રકાર
વીધાના માર્જન
ત્રીચુલસ પાસ
સંખ પાસ
ગોળ પાસ
વીસર્જન માર્જન

પ્રકરણ ૧૭ સુ.

વીધેયમાં ઉત્પન્ન થતી જુદી જુદી અવસ્થાનો ક્રમ

પ્રકરણ ૧૮ સુ.

આગસુ અને ખરાબ છોકરાને સુધારવાનો પ્રયોગ

શરૂઆત
ઉંઘની સુચનાઓની અગત્ય
શાંતીની અગત્ય
શરીર જડ થાય છે
જડતા દુર કરે
છોકરા પર કાબુ કેવી રીતે મેળવ્યો !
ઉભા ઉભા ઉંઘવાનો પ્રયોગ

લાકડી માપ રૂપે

જમણામાં

જામફળ નારંગી અને છે

સરસ અંતરની શીશી

ઉંઘતો છોકરો પોતાની માતાને જૂવે છે

છોકરો ચાલાક અને છે

હઠીલા વીધેયને જગાડવા માટે શું

કરવું ?

તોતડા બાળક માટે અમલકારીક પ્રયોગ

ઉંઘમાં ઉંપચાર

પ્રકરણ ૧૯ સુ.

પ્રાચીન રૂપીઓનો પ્રયોગ

ખતીનો પ્રકાશ

આંખનું બળ

માર્જન ક્રીયા ૧ લી રીત

બીજી રીત

વીધ દરેકી ગુપ્ત જ્ઞાન

જાત કરવાના માર્જન

ભય વખતે

પુરશી ન હોય તો

સૂતા સૂતા હીપ્નોટીઝમ

પીછાડીથી હીપ્નોટીઝમ

૧૮૪૭ માં થયેલો પ્રયોગ

હર્ષી પર ત્રાટક

પ્રકરણ ૨૦ સુ.

ટપાલ અને ટેલીફોન મારફતે હીપ્નોટીઝમ

પ્રકરણ ૨૧ મું.

ભયના પ્રયોગ

હુડીલા વીધેયને ભગત કરવાનો પ્રયોગ

બીભ વીધાયકના વીધેયને કેવી રીતે

જગાડવા ?

વીધેય પાસે બીભ કોઈને શા માટે

જવા ન દેવો ?

પ્રકરણ ૨૨ મું.

પ્રાણીઓને વશ કરવાની ક્રીયાઓ

ઘોડાને વશ કરવાનો પ્રયોગ

બીલાડીને વશ કરવાનો પ્રયોગ

ભકરાં અથવા ઘેટા પર પ્રયોગ

ગોધાને વશ કરવા માટે

પક્ષીઓને વશ કરવાનો પ્રયોગ

પ્રકરણ ૨૩ મું.

માથાના દુખાવા માટે છ ચમત્કારી

પ્રયોગ

પ્રકરણ ૨૪ મું.

ઉધના હર્દી માટે ચમત્કારી ઉપાયો

પ્રકરણ ૨૫ મું.

જડ અવસ્થાનો ચમત્કાર

જડતા કેવી રીતે ઉત્પન્ન કરવી ?

બહેરા સાંભળે છે, આંધળા દેખે છે

પ્રકરણ ૨૬ મું.

હીપ્પોટીઝમની ભવીષ્યના કાર્યો ઉપર

અસર એક અગ્રયમ વીધા

લાગણીઓ ઉપર અસર

એક વરસ સુધી અસર રહે છે

એક ચેતવણી

પ્રકરણ ૨૭ મું.

હીપ્પોટીઝમના ખેલ કરનારાઓ માટે

અગ્રયમી સુચના

પ્રકરણ ૨૮ મું.

સ્ટેજ પરના ૧૮ ખેલ

પ્રકરણ ૨૯ મું.

હાજર જવાબી વશીકરણ

બીકનો ઉપયોગ

હાજર જવાબી વશીકરણ ૧ દી રીત

બીજી રીત

પ્રકરણ ૩૦ મું.

મોહ દરદી અને દીવ્ય દરદી

પ્રકરણ ૩૧ મું.

દવા વગર દર્દો સારા કરવાની કલા

પ્રકરણ ૩૨ મું.

હીપ્પોટીઝમ તખીબની લાયકાત

કેવી રીતે દર્દો સારા કરવા

માજનની રીત

ફૂંકોનો ઉપયોગ

તખીબ વીધાયકે કેવી રીતે બોલવું

ખેતાનો ખેતેજ

સ્વમુચનથી વીહરા
તઃપણતો ઉપયોગ
કાગળ મરફત સાળ કરવાનો પ્રયોગ
પાણીથી હાં વશ કરવાનો ઉપયોગ
ખાંડથી હાં સારો કરવાનો ઉપાય
કલોદોશની જરૂર નથી
ફરેકમાં રહેતી શક્તી
કર્તા અને હાં
સત્યાગ્રહીઆનં. શક્તી
બાદ કાપમાં લીધેલીજમનો ઉપયોગ
દીન્ય દષ્ટો દેવી રીતે ખીલવવી
લયનો સમય

પ્રકરણ ૩૩ મું.

સંધાયક તપી પ મારે ખાસ સૂચનાઓ

પ્રકરણ ૩૪ મું.

અનેક હાં મારે હાલો અને ખીન
ખર્ચાલ ઉપાયો

સાધનો

શરૂઆત

સામાન્ય રીતી

હરદી ઉં ઘે નહીં ને. શું કરવું ?

ખીડી, દાડ, કોકેન, બકીણ વીગેરે
ગડવવાનો ઉપાય

તાતડાપણુ મુનાવ નો ઉપાય

ખડેરાપણુ

હીસ્ટીરી

ગળાનો માળો

આંખનું દરદ

ખાયલાપણુ

સાનતંતુની નખખાઈ :

દમ

જૂલાબ

સાફ ઝાડો

અછરણ, બદ હજમી

પેટનો દુખાવો અને ચુંક

જખમનું લોહી બંધ થશે

ફૂલ્યતા ધબકારા

હાથ રહી ગયો હોય તો

છાતીના દુખાવો

કમરનો દુખાવો

ગળામાં ગન્દી

કનમાં કળતર

મુત્રાશયનું દરદ

ગેકરારી ઉંઘનું દરદ

સંધીવા (૧)

સંધીવા (૨)

ફૂલ્યનો દુખાવો છાતીનો દુખાવો

કમરનો દુખાવો ગળામાં સર્દી કનમાં
કળતર

દુખતી દાદ (૧)

દુખતી દાદ (૨)

પક્ષપાત લકવો (૧)

પક્ષપાત લકવો (૨)

અખા (૧)

અખા (૨)

પ્રકરણ ૩૫ મું

તમે તમરા તારણહાર

અનેક કીયા

મગવાનું ઠેકાણું—સાકરચંદ માણેકચ દ ધડીયાળી
મહનજી મોહનજીનો મળો ત્રોજે માળે અનતવાડી

ડોક્ટર પોપટ પ્રભુરામની

ભેડેની ગલી બુલેધર મું. નં. ૨

નલ ખજારના નાકા ઉપર

એક વીસવાસ પાત્ર દુકાન.

લાલાજી મીઠાઈ વાલાનું

મીઠાઈનું ગંજવર ખાતું.

કે જ્યાં

તદન ચોખ્ખા સ્વચ્છ ધીના જાત જાતનાં ખદામના,

પીસ્તાના હલવા, અરફી, પેડા, તથા ખંભાતી

મુતરફી, મલાઈના ખાબ, ગુલાબ જામ્યુ,

લાડુ વીગેરે અને સાલામ પાક, ખદામ

પાક વીગેરે જે રૂઝ પુષ્ટ બના

વવામાં ખીન હરીફ છે.

એક વખતે પધારવા વિનંતી છે.

લાલાજી મીઠાઈ વાલા.

તારના પત્તો

દીલ્લીવાલા

મુંબઈ.

નલ ખજારના નાકા ઉપર,

(દરામ જ'કશન આગળ મુંબઈ.)

